

ekmek ve gül

Seyirci kalmaya tahammülümüz yok, değiştirmeye gücümüz var **3**

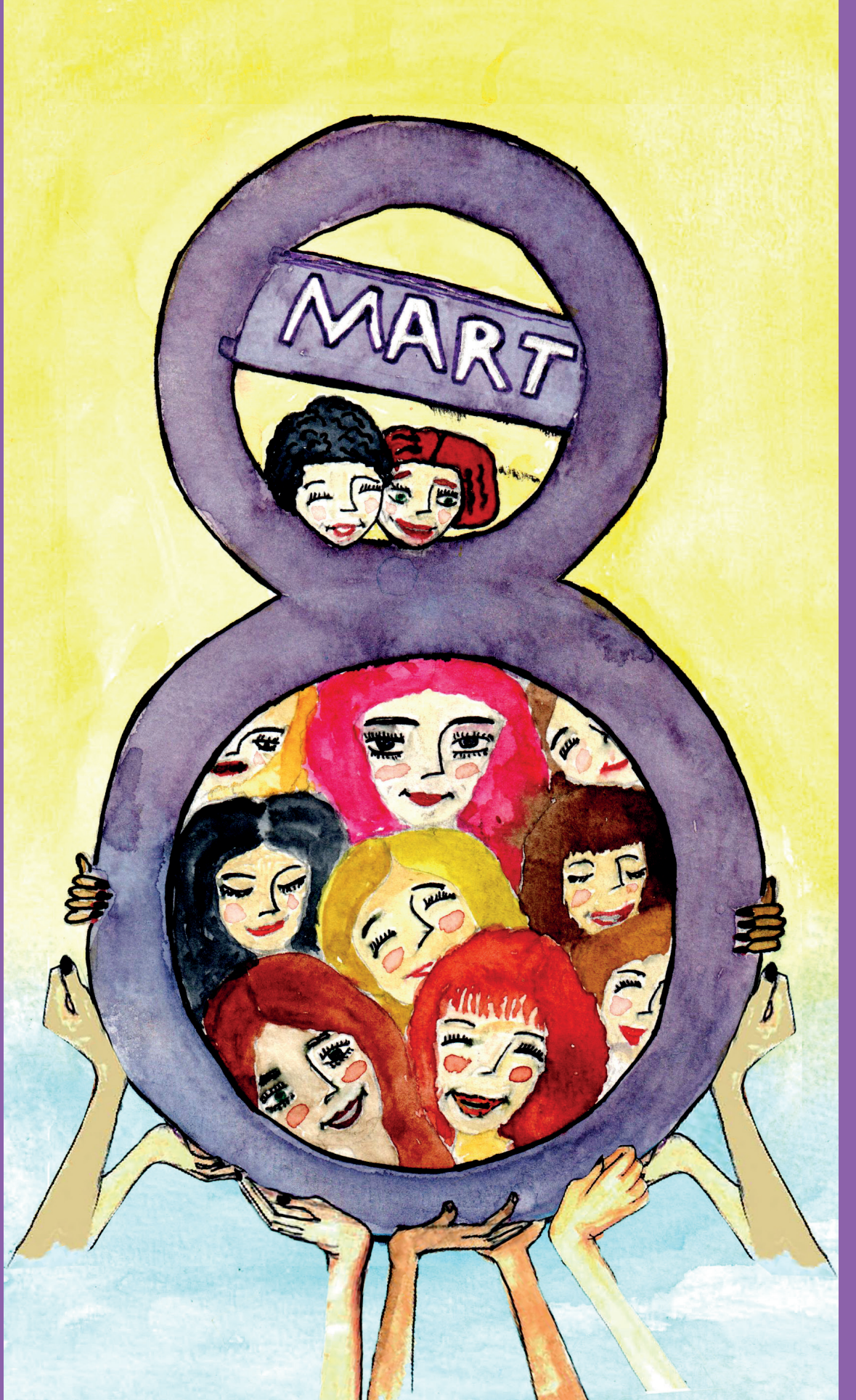
'Artık bu savaşın bitmesi lazım?' **11**

Sözümüzü ve gücümüzü birleştiriyoruz **12**

İstismarla mücadelede sorular, cevaplar... **14**

Ve bir fotoğraf fısıldar: ‘Biz düşman değiliz’

Yunanistan ve Türkiye sınırlarında yükselen mülteci dramıyla birlikte 2015 yılında ilk kez yayımlanan, Midilli’de üç yaşlı kadının yan yana durduğu ve bir mülteci kadının bebeğini beslediği fotoğraf yeniden hatırlandı son günlerde... Hatırlanmalıydı da... Çok şey anlatıyordu çünkü, birbirine bunca yıldır düşman edilmeye çalışılan kadınlar, birliktelik ve dayanışma sergiliyordu. Güvenle veriyordu mülteci bir kadın bebeğini Yunanistanlı kadınların eline, Yunanistanlı kadınlar ‘Bu düşmanımızdır’ demeden alıyordu kucağına sırlıklam olmuş üç aylık bebeği ve sevgiyle karşılıyor, kulağına şarkılar fısıldıyordu... Bağıra çağırarak nefret politikasını halkın üzerine yağdıran iktidarlara inattı sanki bu fotoğraf, iki farklı ırktan kadın birbirine sevgi ve güven fısıldıyordu. Küçük bir anın fotoğrafı karesi bize yol gösteriyordu sanki. Bize dayanışmanın ve birlikteliğin gerekliliğini hatırlatıyordu.

Kentlerin, köylerin, barışın ve huzurun yıkıma uğratıldığı bir savaşın derdimize çare olmadığını 11 yıldır yakından görüyoruz. Hangi hareket, hangi müdahale, hangi saldırı bize yarar sağladı bugüne dek? Savaşın niye yapıldığına, kimlere yarar sağladığına, kadınlara nasıl yansıdığına dair tüm kadınlar adına sorularını soran kadınların haykırışı var bu sayımızda... Mülteci kadınların dertlerinin Türkiyeli kadınlarla ne kadar ortak olduğunu hatırlatan E. Ava’nın yazısı da bize yukarıdaki fotoğraf kadar bir gerçeği yansıtıyor...

‘Gücümüz birliğimiz’ diyerek çıktığımız yolda, yolları kesişen kadınların ortaklığı mücadeleye dönüştürme azmi, çabası, ısrarı ve umudu var 8 Mart’a dair yazılan her bir yazımızda...

Çalışma koşullarının her gün daha da zorlaştığı, krizin yükünün işçi kadınların sırtına bindirilmesine karşı ‘Biz bu bahaneleri yemiyoruz yalnız’ diyen Kore Soslu Sömürü yazımızda kadınların iş yerlerinde yaşadıkları her bir derdin özetini görüyoruz adeta.

Köleliğe karşı mücadelede tarihe adını yazdıran Harriet Tubman’ın hikayesinin beyaz perdeye nasıl aktarıldığını Kübra Yeter’in yazısından okuyor, tarih sayfalarında kölelik koşullarına karşı mücadele örneğine şahit oluyoruz.

Evlerden, fabrika ve atölyelerden,

kampüslerden ve yurtlardan, hastanelerden ve okullardan, belediyelerden, plazalardan, şantiye ve adliyelerden kadınlar olarak Ekmek ve Gül İstanbul Buluşması’nda bir araya geldiğimiz kadınların bize gösterdiklerini hatırlıyor, ne yaşadığımızı, ne yapmamız gerekliliğine yakından bakıyoruz... Dertlerimizin, öfkemizin ve sözümüz ortaklığında mücadeleyi de ortaklaştırıyoruz...

İktidar tarafından yeniden yeniden gündeme getirilen, kadınların inadıyla daha önce iki kere geri çektilen ‘Çocuk istismarına af yasa tasarısına’na karşı Ankara’da kapı kapı dolaşarak buluşmalar gerçekleştiren, imza kampanyaları yürüten, ‘Çocuk istismarını aklamayacağız’ diyen kadınların zorlu ancak inatla ve ısrarla süren mücadelesini, Aylin Akçay’ın ve Kardelen Mahallesi’nden Selvi’nin yazısında görüyoruz.

Genç kadınların yaşadığı binbir zorluğu, bu zorluklara karşı çıkar yol arayışlarını ‘Genç kadınlar ne yaşıyor?’ yazımızda sunarken, dayanışmanın nasıl da çare olduğunu Esenyali’den Yüksel Yıldız’ın yazısı gösteriyor bize.

Sultangazi’de iki farklı hikaye bize şiddetin vardığı boyutları ancak çaresizliğin de olmadığını gösteriyor...

‘İçimizden Biri’ni kendi belleğinden sunuyor Meltem Teker... Vatandaşımızın ne olduğunu soruyor Gülenaz’ın hikayesiyle... Savaşın ve şiddetin iç içe hikayesini anlatıyor...

Mektuplarıyla tüm kadınların dertleri-

ni, yaşamlarını özetleyen mektuplarımız “evet, ben de” dedirtiyor ve ekliyor onlardan biri: “Asla pes etmeyin.”

Çok yakın bir zamanda kaybettiğimiz, sosyalizme olan inancını son nefesine kadar korumuş, mücadeleyi yaşam biçimi haline getirmiş, öfkesi diri Şekibe Çelenk’i anıyor ve son sayfamızda veda ediyoruz kendisine... Biliyoruz dinmeyen inancı bizim öfkemizi de diri tutacak kadınlardandır o...

Bizim de öfkemiz diri, inancımız var, umudumuz baki... Şimdi “Boyle gitmez” dediğimiz ne varsa; kriz, şiddet, yoksulluk, savaş, baskı... Hangi kötülük sağlam durabilir karşımızda biz birlik olduktan sonra! Hangi saldırıyı dağıtmayız gücümüzle! “Gücümüz birliğimiz” diye başladığımız her yan yana gelişlerimizi bir mücadeleye dönüştürme zamanı şimdi, 8 Mart bunun tam da fırsatı. Aynı ayrı evlerde, aynı sorunları yaşadığımızı hatırlayarak, bize bu sorunları yaşatanlara sesimizi duyurmak ve “Buna mahkûm olmayacağız” demek için; her gün dert yandıığımız çalışma koşullarına “Artık yeter” demek, dört yanımıza örülen duvarları yıkmak, bize biçilen rolleri kabul etmemek, bizi eve mahkûm eden politikalara razı gelmemek için 8 Mart’ta buluşalım. Çünkü biliyoruz; böyle gitmez, değişir dünya, biz değiştireceğiz!

ekmek ve gül
posta@ekmekvegul.net

Kapak görseli: Ekmek ve Gül

İÇİNDEKİLER

Gerçek bir kadro istiyoruz.....	5
Nuray ÖZTÜRK	
Metalde sözleşme bitti.....	6
Haksızlık her yerde, daha çok mücadele.....	6
Tuzluca'yı kadınlar 8 Mart'a hazır.....	7
Hatice KELLEÇİ	
Mahalleden 8 Mart notları.....	7
Yüksel YILDIZ	
Kore soslu sömürü.....	8
FİLM: Köleliğe başkaldıran Harriet'in.....	9
Kübra YETER	
Ben, 15'inden beri tekstil işçisi.....	10
Boyle gitmez' demek için 8 Mart'a geliyorum.....	10
'Artık bu savaşın bitmesi lazım'.....	11
Zeynep ERDEM	
Kiralar yüksek, bir süre daha çadırdayız.....	11
Berfin GÜLER	
Sözümüzü ve gücümüzü birleştiriyoruz!.....	12
İstismarla mücadelede doğru sorular, doğru.....	14
Aylin AKÇAY	
Çocuk istismarını aklamayacağız.....	15
Çanakkalet'de değişimin gücü gençler.....	15
Damla YELTEKİN - Sinan DANACI	
100 kadın yanıtıyor: Genç kadınlar ne yaşıyor?.....	16
Umut için yola çıkanlar.....	17
E. Ava	
SINIRLARIN ÖTESİ.....	18
Hazırlayan: Berivan Balkay	
SAĞLIK: Başımızın 'tacı' değil belası!.....	19
Uzm. Dr. Sanem BİLGİLİ	
İÇİMİZDEN BİRİ: Gülenaz.....	20
Meltem TEKER	
Sessizlik Şemse'nin hayatına mâl oldu.....	21
Çayan SARIKAŞ	
Kaderim böyleymiş demek mi.....	21
Sudenur Fahriye GÜL	
Birlikte öğrendik, birlikte değiştik.....	22
Yasemin AKPINAR	
Yaşamak istiyoruz, hepsi bu.....	22
Sakine DOĞAN	
MEKTUBUMUZ VAR.....	23
Şekibe Çelenk!.....	24
Sultan ÖZER	

evrensel

Günlük EVRENSEL Gazetesi'nin ücretsiz özel ekidir.

Türü: Yaygın süreli

Bülten Basın Yayın Reklamcılık Tic. Ltd. Şti.

Adına Sahibi: Kürşat Yılmaz

Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Polat

Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Görkem Kınacı

Yönetim Yeri: Mehmet Akif Ersoy Cad. Mehmet Çıbıkcı İş Merkezi No: 2 K: 2 İşyeri No: 21 Şirinevler/B.Evler-İSTANBUL
Tel: (0212) 909 48 01
Faks: (0212) 654 15 04

Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım AŞ
İstanbul Baskı: Kuzey Veb Ofset San. Tic. Ltd. Şti Tayakadın Mah. Yassıören Cad. No:75/1 Arnavutköy/İstanbul Tel: 0212 682 61 62
Adana Baskı: Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Yeni Doğan Mh. 2108 Sk. No: 18/A Yüreğir/ADANA

“Her gün hayatımız yokluklarla, yoksullukla, yasaklarla sınanırken, #BöyleGitmez diyen kadınların çoğalmasına, birlikte adım atmasına, hayatı yeniden kazanmasına her zamankinden daha çok ihtiyacımız var! Başımıza gelenlere seyirci kalmamak için, insanlığımızdan utanmamak için, yoklukla sınanıp, yasaklarla sinmemek için, savaşla, şiddetle, krizin yüküyle, bunalımla, iş cinayetleriyle ölmek için sorumluluğumuz var!”

SEYİRCİ KALMAYA TAHAMMÜLÜMÜZ YOK DEĞİŞTİRMeye GÜCÜMÜZ VAR!

Sevda KARACA

Ekranlarda boy boy, kademe kademe yetkili; “etkisiz hale” getirilenlerden, “birkaç tane” ölenlerden, “Şehitler Tepesi”ni boş bırakmaya-
cak” olanlardan, iki ülke kapısı arasında arafta, soğukta, aç bilaç bırakılan insanların nasıl savaş aracı haline getirileceğinden bahsediyor; seyrediyoruz...

Yıkıma uğratılan kentlerden, köylerden yükselen dumanlar, bombalar, tanklar, toplar, tüfekler, makineler, ölüm kusan savaş araçlarının namluları dolduruyor ekranları... Veriyorlar mehteri. Seyrediyoruz...

Bayrağa sarılı tabut başlarında, yaşlı küçüğe tabutu işaret edip “Bu benim babam” diyen oyunbaz bir çocuk, acılı bir fon müziğiyle getiriliyor ekranlara... Yoksul, badanasız evleri boydan boya saran kırmızı bayraklar dalgalanıyor ha-

ber bültenlerinde, kahramanlık hikâyeleri eşliğinde... Yatıştırıcılarla ayakta durduğu besbelli kadınlar kafalarında asker kasketleri, sıkılı dişleri ile selam vermeye çağırıyor... Seyrediyoruz...

Üstte hırka, başta sökük bere, sırtta bir küçük çantayla yollara düşen kadınlar, ellerinden tuttıkları yalınayak çocuklar, sınırda gazla, plastik mermiyle saldırıya uğrarken göğse bastırılan bebekler, dünyanın gözleri önünde plastik bir botla ölüme gönderilen mülteciler “milyar avrolar”ların miktarına göre tahvil ve şantaj malzemesi ne dönüştürülüyor... Seyrediyoruz...

BU UTANÇTAN KAÇIŞ VAR MI?

Söyleyin; biz nereye kadar insanlık yıkımına böyle seyirci kalıp, insanlığımızdan utanılacağız? Böyle bir utancın içine atılıp, insanlığa, kardeşliğe, güzel günlerin geleceğine umudumuzu yitirmek zorunda mıyız?

Başka ülkelerin topraklarına, o ülkelerin insanların bir kısmına karşı savaşmaya gönderilen askerlerin cenazeleri geldikçe kabaran “ulusal öfke” ve yakınlarını saran üzüntü, “Bu politikanın sürdürülmesi yanlıştır, vazgeçilmelidir!” tutumuyla yer değiştirmedikçe, bu utançtan kaçış var mı?

Elimiz böğrümüzde, dilimizde kimi zaman dua, kimi zaman bedduayla “cıkıcık”lanarak, kendi kendimize söylenerek yükleri şimdiden çekilmez hale gelen bu savaşçı, yağmacı politikalar boşa çıkarılabilir mi?

Seyrederek ve susarak “evlere ateş düşmesi” önlenebilir mi?

Ağlayanlarla “savaşacağız” sloganları atanlar aynı duyguların paydaşı mıdır? Aynı çıkarları mı savunurlar?

Hayır, hayır, bin kere hayır!

‘BU KİMİN, NEYİN SAVAŞI’ DİYE SORMAK YASAK!

AKP’yi 2002’de iktidara taşıyan en

önemli vaadi 3Y idi; “yoksulluğu, yolsuzluğu, yasakları kaldıracamız.”

Yoksulluk yüzünden her gün dibe batıyor hayatlarımız...

Biz dibe batarken yandaş holdingle-re peşkeş çekilen ihalelerle, eş dost akraba kayırmacılığı ile yollar döşendi bütçeye...

Canlar kaybedilir, yaşayanlar canı burnunda gezerken “Bu kimin, neyin savaşı” diye sormak, “barış” demek, ah etmek, “dur” demek memleketin dört bir yanında yasaklandı.

8 Mart haftasında... Kadınların kattilleri, teşvik edenleri, kol kanat gelenleri, aklayanları teşhir edeceği günde... Emeklerinin üzerine konanlara, hayatlarını ipotek altına alanlara “Dur” diyecekleri günde... Evde, sokakta, işte, okulda yaşamı kadınlara dar edenlere “elini hayatımdan çek” diye haykıracakları günde...

Ama yok. Bunlara “izin” yok. ►►

'YOK'LAR ÜLKESİ...

Ne var peki?

Ülkenin en önemli sektörü olan metalde örgütlü, en çok üyeye sahip sendikasının 8 Mart haftasında gerçekleştirdiği 25. Kadın İşçi Kurultayında "şehitler için mevlit töreni" var mesela... Ama metal işçisi kadınların angarya, işten atılma tehdidi, işyerinde ayrımcılık ve eşitsizlik, 3 ay içerisinde eriyip gidecek olan TİS zamlarının hiçbir şeye yetmeyecek olması karşısındaki talepleri için ne yapılabileceğine dair tek bir laf yok...

Belediyelerin billboardlarda, sosyal medya reklamlarında, afişlerde, broşürlerde ya çiçekle ya da mor göz, yarık dudakla bezendirilmiş kadın imgeleriyle "farkındalık" çalışmalarına oluk oluk para akıtmaya bütçesi var örneğin... Ama koca koca mahallelerde kadınlar çocuklarını güvenle bırakıp işe gidebilsinler diye bir kreş açmaya "bütçeleri" yok! Kürt illerinde belediyelere atanan kayyumlar marifetiyle kadına yönelik

şiddetle, yoksullukla, eşitsizlikle mücadele etmek için kurulan kadın kurumları, alo şiddet hatları, kadın sağlık merkezleri, kadın spor kompleksleri, çokdilli eğitim veren kreşler kapatılırken, kadınların "irademi tanı, kazanımlarımı yok etme" sözünü söylemesine izin yok!

Krizle giderek daha da fazla yangın yerine dönüşen işyerlerinde hamilelik, doğum ve analık izinleri nedeniyle işten çıkarmaya göz yumma, hamile kadınlara gece çalışma yasasını delen patrona kıyak, tuvalete gitmeye bile izin vermeyen koşullarda işçi çalıştırmaya teşvik, kadınları eve hapseden esnek ve yarı zamanlı çalışmaya destek var... Kadın işçiler bu koşullar karşısında "Artık yeter" deyip örgütlenmeyi seçtiklerinde "izin" yok!

AKP Milletvekili Şirin Ünal'ın evinde ölü bulunan, şaibeli ölümünün üstü "intihar" denilerek örtülme çalışılan göçmen işçi Nadira Kadirova'nın dosyasının kapatılması

var mesela. Hem de Şule Çet dosyası önlere ilk geldiğinde kapatan aynı Ankara Cumhuriyet Başsavcısı tarafından. Ama "Nadira'ya ne oldu?" diye sormak yok...

Ülkede "Ölmek istemiyorum" çığlıklarıyla katledilen Emine Bulutların, 23 kere şikayet dilekçesi vermesine rağmen sokak ortasında öldürülen Ayşe Tuba Arslanların, 40 günü aşkıdır akıbeti bir türlü ortaya çıkarılmayan Gülistan Dokuların, erkek arkadaşı olduğu bahanesiyle babası tarafından öldürülen lise öğrencisi Şeyma Yıldızların, bir plazanın 20. katından atılarak katledilen 24 yaşındaki Şule Çetlerin katillerine kol kanat gereklere geniş geniş yer var... 8 Mart'ta "Bir kişi daha eksilmeyeceğiz!" diyen kadınlarayer yok!

#BÖYLEGİTMEZ DİYEN KADINLAR... ÇOĞALALIM...

Bu "yok"lar ülkesinde bir şey var ama... Hep oldu. Her ne olursa olsun olacak...

Yaşadığımız tüm eşitsizlikler, adaletsizlikler, ayrımcılıklar karşısında kadınların tükenmeyen umudu, inancı, direnişi, isyanı ve dayanışması var.

Şiddeti körükleyenlere, kadın katillerini aklayıp cezayı ödüle çevirenlere, kadın ve çocukların hayatları pahasına savaş çıkaranlara, bizi yoksulluğa ve işsizliğe mahkum eden krizi yaratanlara yanıtımız var!

Her gün hayatımız yokluklarla, yoksullukla, yasaklarla sınırlanırken, #BöyleGitmez diyen kadınların çoğalmasına, birlikte adım atmasına, hayatı yeniden kazanmasına her zamankinden daha çok ihtiyacımız var!

Başımıza gelenlere seyirci kalmamak için, insanlığımızdan utanmamak için, yoklukla sınırlanıp, yasaklarla sinmemek için, savaşla, şiddetle, krizin yüküyle, bunalımla, iş cinayetiyle ölmek için sorumluluğumuz var!

Kendimize... Sevdiklerimize... Kız kardeşlerimize... Umudumuz var...

ANGARYAYA HAYIR!

Gerçek bir kadro istiyoruz...

Nuray ÖZTÜRK / izmir

Genel-İş İzmir 7 Nolu Şube üyesi işçi kadınlar, sendika bünyesinde oluşturulan halk oyunları çalışması sayesinde haftada bir gün yan yana geliyor. İdlib'de yaşanan ölümler nedeniyle gösteri yapmama kararı alsalar da ekip çalışmalarına devam ediyor. Çünkü kadınların, hayatlarında kendilerine dair yaptıkları tek şey bu! Haftada bir gün de olsa, işten yorgun argın da çıksalar, evde işler birikse de bir araya gelmek onlara güç veriyor.

İŞ YOLUNDA KENDİMİZİ GÜVENDE HİSSETMİYORUZ

Aysun Nizam, Bornova Belediyesi Sağlık Köyü'nde çalışıyor. Sağlık Köyü, fabrikaların bulunduğu Pınarbaşı havzasında, ulaşımda büyük sıkıntı yaşıyorlar: "Köye kadar giden araç yok, kadın işçiler olarak bir yerden sonra yürümek zorunda kalıyoruz. Fabrikalar bölgesi olduğundan TIR'lar vs. terdirgin oluyoruz haliyle. Kendimizi güvende hissetmiyoruz. Servis olsa bu sorunu yaşamayız. Altındağ bölgesinde çalışan çok, en azından oradan servis konabilir. Kadınlar olarak emeğimizin görünmesini istiyoruz. Şiddetin son bulmasını istiyoruz, bunun için alanlarda olacağız" diyor. "İyi ki bu ekip kurulmuş" diyen Aysun, "Kendimize dair tek şey bu" diye ekliyor.

HAYATIMDAKİ TEK FARKLILIK BU EKİP

Umman Kaya da Sağlık Köyü çalışanlarından. Çocuklarının ikisinin de üniversitede okuduğunu söyleyen Umman, "İkisi de İzmir'de olmasına rağmen iki kişi çalışıp iki çocuğu ancak okutuyoruz; kitaplar, ulaşım çok pahalı... Her şeyimiz köyden gelmesine rağmen yine de yetmiyor. Son yıllarda kendim için hiçbir şey yapmadım. Hayatımdaki tek farklılık, sendikanın halk oyunları ekibine katılmak. İşe gidiyoruz, geliyoruz evde çalışıyoruz. Hep bir şeyler yetiştirme derdi..." Başka bir kadın işçi girişimci diyor: "Elektrik parası bizi yıkıyor. Klimayla ısınıyoruz, 700 lira geldi. Geçen yıl 400 ödüyorduk. Özel sektöre göre daha iyi şartlarda çalışıyoruz ama durum bu, yaşayamıyoruz. Alışveriş yaparken en az on kere düşünüyoruz. Dershaneye giden kızım var, diğeri okulda. Sadece

Fotoğraflar: Ekmek ve Gül

Genel-İş üyesi işçi kadınların 8 Mart talepleri açık: KHK'nın sözde kadrosuna, mobbinge, ücret eşitsizliğine, angarya çalışmaya ve zorunlu emekliliğe karşı gerçek bir kadro, eşit ücret ve ek zam!

onlar için yaşıyoruz."

KADRO DEDİKLERİ ZORUNLU EMEKLİLİK!

Ege Üniversitesi işçisi Yıldız Ağdaş ise "Çalışıyoruz ama ne kendimize ne de ailemize bir faydası yok, emeğimizin karşılığını alamıyoruz. Benim yanımda çalışan bir işçi alıyor 5 bin, ben alıyorum 2 bin 300 lira. Aynı işi yapıyoruz, o daimi işçi ama ben asgari ücrete kadro! Ne kadrosu?! KHK ile ihraç ettiler, tekrar aldılar, şimdi zorunlu emekliliğe mecbur ediyorlar. Emeklisi gelene çalışma hakkı tanımıyorlar. Benim kredim var, çocuklarım okuyor, ev borcum var, bunları nasıl ödeyeceğim? Asgari ücret fatura ve pazar parası. Sosyal hayat yok, gezme yok, insanca yaşayamıyoruz. Bir de emekli edip bin liraya mahkûm ediyorlar" diye konuşuyor. Bu koşullarda yaşamının mümkün olmadığını söyleyen Yıldız, "Kadının yaşamı denen bir şey kalmıyor. Özgürlüğünü, her şeyini alı-

yorlar. Beni zorunlu emekli ediyorsun, bin lira emekli maaşıyla nasıl geçirim? Kira bin 500 lira, ne yapabilirim. Ek işe gidiyorum, bana 'Senin yaşın elli, ben sana iş veremem' diyor. Bu sistemi istemiyoruz. Bize gerçek bir kadro verilsin. Kadınlara iş istiyoruz, daha uzun yıllar çalışabilmenin koşullarının yaratılmasını istiyoruz, gerçek bir kadro istiyoruz. Eşit işe eşit ücret istiyoruz" diye sıralıyor taleplerini.

İŞ, KADRO, EŞİTLİK İSTİYORUZ!

İffet Falay emekli bir işçi, sendikanın halk oyunları ekibine o da katılıyor. İffet, "Erkeklerle kadın aynı işi yapıyor ama aynı ücreti alamıyor. Ücret eşitliği yok, düşük ücret, taciz, mobbing işten atma tehdidi... bunlar kabul edilemez. Biz kadına yönelik her türlü haksızlığa karşı çıkmalıyız, eşit işe eşit ücret taleplerimizi hep birlikte söylemeliyiz" diyerek tüm kadınları 8 Mart'a çağırıyor.

GEÇİNEMİYORUZ!

Fidan Özdağdursun Ege Üniversitesi işçisi, KHK ile taşerondan kadroya geçenlerden. "Daha önce KHK'dan emekli ettiler beni ve arkadaşlarımı, sonra mücadele edip geri döndük. Ama aldığımız maaş ortada, bir ailenin geçinebileceği maaş değil, sadece doğalgaz faturama, elektrik, su, internet faturalarına yetiyor. Kiracı olsam geçinemem. Bana bir şey kalmıyor" diyor. Kadro kandırmacasına tepki gösteren Fidan, "Düzenleme yaptık kadro verdik vs. dediler ama verilen bir kadro, iyileşen çalışma koşulları yok. Göz boyama. İki çocuk okutup kirada olan insanları merak ediyorum nasıl geçiniyorlar diye. Eskiden de kriz yaşadık, en azından kendimizi kurtarabiliyorduk, yine asgari ücrettik ama en azından bir kenara bir kuruş atabiliyorduk. Şimdi maaşlar eridi gitti, elektrik doğalgaz faturalarına yetmiyor, gençler ne yapsın..." şeklinde konuşuyor.

10 KİŞİNİN YAPTIĞI İŞİ 4 KİŞİ YAPIYOR

İşyerinde ciddi bir baskı uygulandığını ifade eden Fidan, bu durumu "Bir sürü insanı emekli ettiler ama yerine eleman almadılar. Eskiden 10 kişinin yaptığı bir işi şimdi 4-5 kişiye bindirdiler. İnsanlar haliyle zorlanıyor, sürekli hasta oluyor. Örneğin, büro elemanlarından birini emekli ettiler. Temizlik işçisi bir arkadaşım emekli ettikleri kişinin işini yaptırıyorlar. Yapamadığı bir işe zorladıkları yetmiyormuş gibi hem o işi yapıyor hem de temizliği..." sözleriyle anlatıyor. "8 Mart'ta iş yükünün azaltılması ve gerçek bir kadro talepleriyle sokaklara çıkacağız. Artık geçinemiyoruz, daha iyi koşullarda yaşamak istiyoruz, ek zam istiyoruz" diyen Fidan, tüm kadınlara 8 Mart'a katılma çağrısı yapıyor.

İLK DEFA ORTAK 8 MART

Genel-İş İzmir Şubeleri, bu yıl ilk defa 8 Mart'ı birlikte kutlayacak. 11 Mart'ta Konak'ta Selahattin Akççek Kültür Merkezinde düzenlenecek etkinlikte, serbest kürsünün ardından, kadın emeği sömürüsü ve mücadele konulu bir söyleşi gerçekleştirilecek. Etkinlikte ayrıca işçi korsu sahne alacak.

Haksızlık her yerde, daha çok mücadele lazım bize

Ben yıllardır çalışan bir işçiyim. 9 yıl boyunca bir gıda firmasında işçi olarak çalıştım. Her yerde olduğu gibi orada da kadınlar hep ezilen kesimdi. Kadınların daha çok çalıştığı, daha zor ve ağır işler yaptırıldığı bu yerde biz kadınlar bu duruma karşı çıkmak ve söz sahibi olmak için bir araya gelerek sendikaya üye olduk. Çoğunluğu sağladık ama bu bizim hakkımızı almamıza yetmedi. Türkiye'deki yasaların yetersizliği, daha doğrusu işçilerin haklarının gasbedilmesi burada da karşımıza çıktı. Ve kazandığımız hakkımız elimizden alındı.

Ama biz mücadeleyi bırakmadık ve 220 gün boyunca işyeri karşısında işimizi geri almak için onurlu bir direniş sergiledik. Ama ne haklı olmamız ne de davaları kazanmamız patronu yola getirmeye yetmedi. Yasaların geç işleyişi ve sürecin uzun olması zorlu ve sıkıntılı günleri art arda getirdi. Yani sistem direnmeye bile izin vermiyor. Çektiğimiz maddi sıkıntılar ve hayat pahalılığı bizi bir an önce tekrar iş bulmaya itti. Tabii ki bu o kadar kolay olmadı. İşten çıkarıldıktan ancak 2 yıl sonra tekrar iş bulabildik.

Şu an Söke'de bir tekstil fabrikasında çalışıyorum. Ama burada da aynı sıkıntılar var. Yani haksızlık ve hukuksuzluk her yerde.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü yaklaşıyor. Şiddetin bunca can aldığı ve çözümün göstermelik olduğu, haklarımızın bu kadar göz dikildiği, çalışma koşullarının katlanılamayacak seviyelere geldiği, işsizlik ve açlıkla sınıandığımız bir zamanda daha çok mücadele lazım bize... Ve daha çok direnmek! Kadınların daha iyi çalışma koşulları ve iyi bir yaşam için mücadeleyi elden ele taşıması gerek!

Aydın Söke'den bir tekstil işçisi

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

“Ve kazandığımız hakkımız elimizden alındı. Ama biz mücadeleyi bırakmadık ve 220 gün boyunca işyeri karşısında işimizi geri almak için onurlu bir direniş sergiledik.”

Fotoğraf: Evrensel

Metalde sözleşme bitti, peki fabrikalarda kadınlar ne düşünüyor?

**Metal işçisi bir kadın
Ankara**

Metal işçilerinin sözleşme dönemi bitti. Sözleşme dönemi boyunca farklı işçi kadınlardan mektup, haber vs. birçok paylaşım oldu Ekmek ve Gül'de. Kadınlar sorunlarını, taleplerini duyurdu. Peki, bu sözleşme Türk Metal Sendikası'nın örgütlü olduğu fabrikalardaki kadınlar üzerinde nasıl etkili oldu? Şu an fabrikalarda durum ne, kadın işçiler nelerle boğuşuyor?

Farklı fabrikalardan görüştüğümüz kadınların, verilmiş sözlerin tutulmadığına dair eleştirileri var. “Kadın işçiler için oluşturulacak kurul, sözleşme döneminde hiç ağza bile alınmadı” diyen kadın işçiler, “Bize zaten ne sorununuz var diye soran olmadı hiç” diye belirtiyor. Eylemlerde her fotoğrafta önde duran, temsilcilerin yanına gidip ‘Ne yapabiliriz?’ diye soran kadınların bu dönem daha da yüksek olması kadınların kendi taleplerini artık daha gür bir sesle isteyecek noktaya geldiklerini gösteriyor.

YUKARIDAN ATANAN 'TEMSİLCİLER'E ELEŞTİRİLER

Sendikanın bu dönemde kadınları öne çıkarmak için sendika kurullarına kadın işçileri kattığını, hatta bazı fabrika kurullarında kadın sayılarının erkek işçilerinin sayılarına eşit olarak yukarıdan atama yöntemiyle seçildiğini biliyoruz. Kadınların aktardığı bilgilere göre sendika odalarına gi-

derek “Neden biz seçmiyoruz bu kişileri? Kimin nereye seçileceğine kim nasıl karar veriyor? Bu adil mi? Neden özellikle bu isimler?” diye temsilcileri darladığını biliyoruz. Daha önce de Ekmek ve Gül'e gelen yazılardan birinde fabrikada kurulacak kadın kurullarına “Kim, nasıl seçilecek?” tartışmaları yapıldığını okumuştuk. Anlaşılan kadınların bu tespitleri doğru çıkmış, Türk Metal Sendikası her ne kadar ‘yeni nesil sendikacılık’ dese de fiili olarak eski anlayışında bir değişim olmadığını, sendika kurullarına seçilen kişilerin işçiler tarafından seçilmemesi, mücadele eden kadınlardan daha çok sendikaya yakın isimlerin öne çıkmasına yönelik eleştiriler de gösteriyor. Ve kadınlar hiçbir korku yaşamadan bu konunun üstüne gitmiş ve durumu değiştirmek için birçok adım atmıştır.

BU SÜREÇTEN ÖĞRENDİKLERİMİZ...

Bazı kadın işçiler “Bu zihniyet değişmez” diyerek sendikadan uzak durmayı tercih ediyor bu dönem. Fakat yanına birkaç arkadaşını dahil eden kadın grupları, erkek işçileri de yanına çekerek bu bürokratik yapıya dair eleştiriler yapmaya, birlikte hareket etmeye devam da ediyor. Uzunca bir dönem kadınların sendikalar da temsiliyeti tartışmalarını yapmıştık. Şimdi biliyoruz ki kadın işçiler temsiliyeti önemsiyor, tartışıyor. Ayrıca bu temsiliyetin kimler tarafından, nasıl seçeceği, nasıl kişilerden oluşması gerektiğini öğrenmiş bir şekilde mücadele ediyor.

MAHALLEDEN 8 MART NOTLARI Her kapıda başka hikâye

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

Yüksel YILDIZ **Esenyalı - İSTANBUL**

Ekonomik krizin, yoksulluğun, artan şiddetin ve savaşın etkilerinin kendini hissettirdiği koşullarda karşılıyoruz 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü. Size mahallemizde, Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği olarak düzenleyeceğimiz etkinlik için yürüttüğümüz çalışmadan notlar aktarmak istiyorum.

Gündüz çalışmayan kadın arkadaşlarımız hem mahallede kapı kapı dolaşarak hem de kurumları ziyaret ediyor. Biz çalışan kadınlar da akşamları bildirimlerimizle, çağrılarımızla mahalle mahalle, sokak sokak dolaşyoruz. Bizi her kapıda farklı bir hikâye karşılıyor; yoksulluğu, çocuk işçiliğini, vardiya sistemini ve şiddeti dinliyoruz.

Bir binanın bodrum katında kapıyı Suriyeli bir mülteci kadın açıyor. Ürkek ve çekingen bakışlarla bizi

dinliyor ama ne dediğimizi anlamıyor, devreye küçük çocukları giriyor. Onlara derneğimizi anlatıyoruz ve yapacağımız etkinliğe davet ediyoruz. "Biz gelemeyiz paramız yok" diyorlar.

Aynı binada başka bir kapıyı çaldığımızda bu sefer küçük bir kız çocuğu açıyor kapıyı. "Annemi çağırır mısın bir şey konuşacaktık" diyoruz. "Annem işte" cevabını alıyoruz. "Kapıyı bize açtın ama lütfen kim o diye sormadan kapıyı açma" diye tembihleyip uzaklaşıyoruz.

Kapı aralarında bizi dinleyen "gelmek isterim ama tek maaşla geçinmeye çalışıyoruz paramız yok gelemem" diyen kadınları "senin gelmen yeterli" diyerek davet edip oradan ayrılıyoruz.

Elimizde 8 Mart bildirimleriyle sokakta yürürken iki genç kadınla karşılaşılıyor. Bildirimleri uzatıp derneğimizi ve etkinliğimizi anlattığımız genç kadınların tekstil işçisi olduğunu öğreniyoruz. Merakla dinledikten sonra işten yeni çıktıklarını söylüyorlar. Çalışma koşullarının zorluğunu anlatıyorlar kısaca, sonra "Eve geç kalmayalım. İzinli ol+duğum bir gün derneğe gelip sizi ziyaret edeceğim" diyor genç kadınlardan biri. Biz de "mutlaka bekleriz" deyip telefon numaramızı verip yanlarından ayrılıyoruz.

Başka bir akşam sokakları dolaşırken bir kadının kış vaktinde yalnız sokakta, elinde telefonla korku ve panik içerisinde bağırdığını görüyoruz. Nereye gideceğini bilmeden ağlayarak "Gidecek kimsem yok. Babam beni öldürecek, yaşamak istiyorum, lütfen beni sığınma evine gönderin. Ne olur beni yalnız bırakmayın" dediğinde önce sakin olmasını,

rahatlamasını derin nefes alıp vermesini söylüyoruz. Kadına korkmaması gerektiğini, kadın dayanışma derneğini anlatıyor yalnız olmadığını söylüyoruz. Birlikte derneğe gittiğimizde arkadaşlarla kadını sakinleştirip başından geçenleri anlatmasını, korkmaması gerektiğini belirtiyoruz. Sıcak bir çay ikram ediyoruz. Komşudan bulduğumuz çorabı ve ayakkabıyı veriyoruz. 19 yaşında olduğunu, 3 ay önce halasının oğlu ile kaçarak evlendiğini, babasının annesine ve kendisine sürekli şiddet uyguladığını, kaçıp İstanbul'a geldiklerini ama burada da rahat bırakmadığını, her seferinde tehditlere ve küfürlerle maruz kaldığını, eşinin de bu nedenle sıkıntılar yaşadığını anlatıyor. Eşine haber vermek gerekip gerekmediğini sorduğumuzda kesinlikle eve dönmek istemediğini sadece sığınma evine gitmek istediğini söylüyor. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünü arayıp kadın hakkında bilgi vererek sığınma evine yerleştirilmesini sağlıyoruz.

Her gün daha neler yaşıyoruz neler... tüm bunların ardından kendi kendime soruyorum: "Dernek olmasaydı, haklarımızı bilmeseydik bu kadın için, daha birçok kadın için ne yapabilirdim?" Düşünüyorum da belki sokak ortasında ikimiz de çaresizce ağladık. Belki bir yerde oturup onu dinlerdim ama elimden daha fazlası gelmezdi. Derneğimize başvuran, şiddete tacize uğrayan o kadar çok kadın tanıdık ki her tanıdığımız kadın bize yaşam hakkımızı elimizden almak isteyenlere karşı dayanışmayla birlikte mücadele etmemiz gerektiğini öğretti.

Öğrendikçe güçlendik. Güçlendikçe korkularımızı attık.

Tuzluçayır kadınları 8 Mart'a hazır

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

Hatice KELLECI **Tuzluçayır Kadınları** **Dayanışma Derneği / Ankara**

Tuzluçayır Kadınları Dayanışma Derneği olarak 8 Mart çağrılarımıza Şubat ayında başladık. Bu yıl 8 Mart etkinliklerine 25 dernekle hazırlanıyoruz. Gün geçtikçe büyüyen, yan yana gelen, birlikte kararlar alan, birbirine saygı duyan dernekler 8 Mart'ı o kadar benimsemiş ki güzel bir organizasyon ortaya çıkartmaya uğraşıyorlar. Bu sene ilk defa 8 Mart çalışmalarında engeline rağmen, sesiyle, 8 Mart davetiyelerini kadınlara ulaştırarak

aramıza katılan Birsen arkadaşımızla, hayatında ilk defa basın açıklaması yazan ve okuyacak olan Gülşen arkadaşımızla, koromuzla, erbanemizle gümbür gümbür geliyoruz.

Bizler bu organizasyonu köy dernekleriyle birlikte yapıyoruz. İstiyoruz ki köy dernekleri sadece cenaze işleriyle bir araya gelen yerler olmasın. Birlikte mücadele edebilecek hale gelelim. Ne güzeldir ki 9 senedir gitgide büyüyen bir topluluk oluşturabildik. Birçok derneğe çağrılarımızı yaptık. Hep birlikte hazırlanan davetiyeler, bildiriler, sokak sokak gezilerek, yine hep birlikte dağıtılıyor. Gündüz işte, evde, akşam toplantılarda olan kadın-

larla ne güzel de yan yana gelebildik. Geçen sene tam bin kişiyle yapılan etkinliğin, bu sene daha kalabalık ve çoğulu geçeceğini görüyoruz. Bugüne kadar hiç sokağa çıkmamış grupların bugün bizlerle, bir arada, sokaklarda olması en güzeli.

"Krizde, Şiddete, İstismara, Eşitsizliğe Karşı Gücümüz Birliğimizdir" şiarıyla bizler hazırız seni karşılamaya 8 Mart.

Yaşadığımız bunca kötü haberlere rağmen yan yanaysak umuttur bu.

Umudumuzun bitmediği, hayallerimizin gerçekleştiği, savaşların, ölümlerin, kadın cinayetlerinin, kadına yönelik şiddetin, çocuk istismarının bittiği 8 Martlara diyelim.

Kore soslu sömürü...

Kocaeli'den bir kadın işçi

Herhalde bundan 6 ay öncesine kadar Kore den-
diğinde aklıma; bizim
damak tadımıza çok ya-
bancı olan yemekleri,
Güney'i ve Kuzey'i arasında uzun yıl-
lardır farklı boyutlarda süren savaşı
falan gelirdi. Şimdi anlatacaklarım ise
Türkiye'de kurulu olan Kore sermaye-
li fabrikalardan birindeki çalışma ko-
şulları üzerine olacak.

Büyük otomotiv fabrikalarından biri-
ne yedek parça üreten bir firmada çalış-
ıyorum. Fabrikanın içine ilk girdiğiniz-
de kauçuk, kullanılan kimyasal kokuları
sizi kendinizden geçiriyor. Günde 10 sa-
at bazen 14 saat o kokuyla iç içe olunca
haliyle o kokuya da alışılıyorsunuz. Evet
14 saat. Sabah 8'de başladığınız işten,
eğer işler yoğunsa gece saat 10'da hatta
bazen daha geç saatte çıkılıyorsunuz. Ya-
sada yer alan günlük çalışma süresinin
molalar da dahil 11 saati geçemeyeceği-
ne ilişkin madde ise süs niyetine duru-
yor orada. Ve siz ister işe yeni başlayan
bir eleman olun, ister fabrika açıldığı-
ndan beri orada çalışan bir işçi "Mesai
var" dindikten sonra itiraz etme şansınız
çok az. O mesaiye kalınacak.

DÜŞÜK ÜCRET, KÖTÜ YEMEK, EVE ULAŞTIRMAYAN SERVİS...

Malumunuz büyük bir fabrikaya üre-
tim yaptığınızdan o büyük fabrikanın
koşulları ona üretim yapan yan sanayi-
deki fabrikaları da etkiliyor ister iste-
mez. Mesela ana fabrikada işçiler iki ay-
da bir, tam maaş ikramiye alıyorsa biz
de alıyoruz ama yarım maaş! Ana fabri-
kada işçilere bayram, yılbaşı ikramiyesi
mi verildi bize de veriliyor ama orada

*Tüm bu koşullar bizim fabrikamıza özgü değil. İster yerli
ister yabancı sermayeli olsun değişen tek şey sömürü-
nün sosu. Bizdeki de Kore soslu sömürü, yer misiniz?*

verilenin neredeyse yarısı kadar. Hatta
yılbaşında Türkiye'nin en pahalı mar-
ketlerinden birinden alışveriş yapabile-
lim diye 50 liralık çek verdiler sağ ol-
sunlar.

Bir işyerinde herhalde en çok tartışıl-
an şey yemek konusudur. Daha önce
başka fabrikalarda çalışmış ve daha kö-
tü yemekler yemek zorunda kalmış ar-
kadaşlarımız "aman buna da şükür"
derken, işçilerin büyük bir kısmı ya
mecburiyetten yemekleri yiyor ya da aç
kalıyor. Neticede hepimizin hemfikir ol-
duğu tek bir konu var: yemeğin bile en
az maliyetlisi bizlere layık görülen.

Normal şartlar altında gece geç saat-
lere kadar mesaiye kaldıysanız, işveren
sizi evinize en yakın mesafedeki durağa
ulaştırmak hatta bazen evinize kadar bı-
rakmak zorundadır. Bizde öyle mi? As-
la çözüme kavuşturulmayan bir servis
sorunu öylece duruyor. İşçilerin bir kıs-
mı özellikle de kadın işçiler mesaiye de
kalsa servis ana güzergâhın dışına asla
çıkılmıyor. O güzergâhta indikten sonra
evinize nasıl gittiğiniz sizin sorunuz.
Neden mi? Çünkü böylesi daha az mali-
yetli de o yüzden. Şimdi haklarını ye-
mek olmaz; mesai saati bitmiş, saat ge-
ce 10'u çoktan geçmiş ama siz hâlâ çalış-
tıysanız mecbur sizi taksitle eve bira-
kıyorlar. Aldığınız ücret geçinmenize
yetmediğinden çoğu zaman geç saatlere
kadar çalışmayı kabul ediyorsunuz.

MUHTEŞEM PERFORMANS SİSTEMİ...

He bir de koca koca tablolarla açıklan-
ılan muhteşem performans sistemine

değinmeden geçmeyelim. Günlük üret-
tiğiniz veya kontrol ettiğiniz malzeme
sayısından, mesailere katılım düzeyiniz-
de, devamsızlıktan, bilmem nelere kadar
her şeyin işlendiği bir sistemle perfor-
mansınız belirleniyor. Tabii ki de herkes
bu performans sistemi denen şeyin biz
işçiler arasındaki rekabeti körüklemek
için sürdürüldüğünün farkında. Yeni gi-
ren işçilerle eski giren işçiler arasındaki
rekabeti artırmak için ne güzel icatlar
bulmuşlar değil mi? İstersen sabahlara
kadar çalış, en yüksek rakamları çıkar,
istersen hiçbir şeye itiraz etmeyen ma-
kul işçi ol. Eğer amirlerinin gözünde ye-
terince 'gözde' bir eleman değilsen o
performans ödülü senin için uzak bir
hayal. Gözde eleman olmak da öyle ko-
lay değil. İçeride yaşanan en ufak bir
gelişmeyi yukarıyla paylaşmak, yediğin
onca lafa, hakaretvari söylemlere sessiz
kalmak hiç ama hiç kolay değil. Zaten
performans ödülü denen ödül de belirli
marketlerde kullanabileceğiniz en fazla
100 liralık alışveriş çeki. İstersen şirketi
büyük bir zarardan kurtarmış ol, alaca-
ğın ödül belli; 100 liralık çek. Bize her
türlü muameleyi layık gören amirlerimi-
zin 'adaletli bir performans sistemi' ile
ödülleri dağıttığına inanmamız ise
mümkün değil. Buradan kendilerine
sesleniyorum; siz o ödüllerin dağıtım işi-
ni bize verin, bakın görün biz nasıl ada-
letlice bölüşüyoruz aramızda.

PATRONLARIN BAHANELERİNE İNANİYOR MUYUZ? HAYIR!

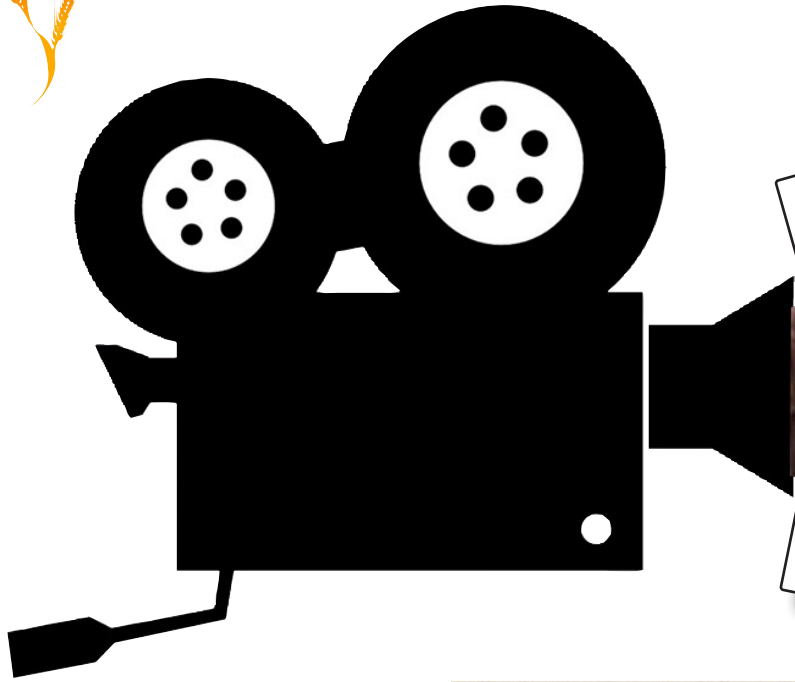
Tabii ücretlerde de aynı sıkıntıyı ya-

şıyoruz. 5 yıllık bir elemanla işe yeni
giren bir eleman arasında 200-300 lira
arasında bir fark ya var ya yok. Hatta
Ocak ayında asgari ücrete yapılan son
zamla beraber pek çok kişinin maaşı
asgari ücretin altında kaldı. Ücretlere
dair dile getirilen en ufak bir sitem
veya fabrikada yaşanan herhangi bir
soruna karşı itirazlara cevap hiç ge-
cikmiyor: "İşler çok durgun, fabrikanın
işleri azaldı daha da azalacak,
aman arkadaşlar işinize ekmeğinize
sahip çıkın."

Patronların 'kârından zarar etmek' is-
temediğini bilmesek ya da gözümüzün
önünde en gereksiz şeylere nasıl paralar
aktıldığını görmesek bu açıklamalara
inanırdık belki.

Hele de 2020 yılı içerisinde toplam-
da 90 günlük 'devlet destekli duruş'
planının patronları rahatlatmak, krizin
yükünün ise işçiye yıkmak için yapıldığını
anlamamak inandırıcı olurlardı bel-
ki. Kendi aramızda sohbet ederken
hep daha iyi koşulları olan fabrikalar-
dan bahsedip "keşke bizde de öyle ol-
sa" diye iç çekiyoruz. Acaba bizden
daha iyi çalışma koşullarına sahip olan
işyerlerinde çalışan işçiler bu koşulları
nasıl elde etmiş diye sormak gerekmi-
yor mu? Bugüne kadar sahip olduğumuz
bütün hakları, bundan yüz yıl ön-
ce mücadele eden işçiler mi kazanmış
yoksa onların patronları bizimkinden
daha mı insafiyimş da koşulları böyle
belirlemişler? Peki biz her geçen gün
daha da kötüye giden bu koşulları na-
sıl değiştirebiliriz diye sormamız ge-
rekmiyor mu?

Tüm bu koşullar bizim fabrikamıza
özgü değil. İster yerli ister yabancı ser-
mayeli olsun değişen tek şey sömürü-
nün sosu. Bizdeki de Kore soslu sömürü,
yer misiniz?

Köleliğe başkaldıran

Harriet'in öyküsü

Harriet Tubman, mücadele dolu hayatını aklımızın bir köşesine kazıyacağımız o kadınlardan biri. Amerika'da kölelik düzenine başkaldırmış, canı pahasına bu düzene karşı çıkmış bir militan.

Kübra YETER

Yaşam var olduğu sürece savaşan kadınlarız biz. Ekmeğimiz, emeğimiz ve özgürlüğümüz için. Bazen sadece umutlu bir gelecek adına, bazen "biz de varız" demek için. İsmimiz geçirilmez tarih kitaplarında. Adımız sanımız anılmaz. Yok sayılırız. Fakat yine de avazımız çıktığı kadar, her şeye rağmen anarız kız kardeşlerimizin adını. Kör gözlerle kanıtlayana, sağır kulaklara duyurana dek; inatla!

Harriet Tubman, mücadele dolu hayatını aklımızın bir köşesine kazıyacağımız o kadınlardan biri. Amerika'da kölelik düzenine başkaldırmış, canı pahasına bu düzene karşı çıkmış bir militan. Bu militan ruhun hayatı, geçtiğimiz Kasım ayında, Amerika'da "Harriet" adlı filmle izleyiciyle buluştu. Yönetmenliğini Kasi Lemmons'ın üstlendiği filmde senaryo Lemmons'la birlikte Gregory Allen Howard'a ait. Cesareti ve kararlılığı sayesinde kendisini, ailesini ve sonrasında yüzlerce kölenin kurtulmasını sağlayan Tubman'a odaklanan filme geçmeden önce o döneme biraz değinelim.

ÖLENE DEK SÖMÜRÜLMEK...

Kölelik, insanlık tarihinin en utanç verici dönemlerinden biri. Satılmak ve

Fotoğraf
Public
domain

daima sömürülmek, sömürülmek ve sömürülmek... Ta ki ölene dek. İnsanlar, toprak sahiplerine satılıyor ve sahipleri "git" diyene kadar çalışmak zorunda kalıyorlardı. Türü zorbaklar, aşağılanmaları paylarına düşen. Daha çocuk yaşta bir mal olarak görülebiliyorlardı.

Amerika da bu ülkelerden biriydi. 1800'lü yıllarda özellikle Güney bölgesinde pamuk, tütün ve şeker kamışı ticareti, insan gücünü sömürme üzerinden geliyordu. Bölgenin ekonomisi tamamen kölelerin sırtındaydı. Kuzey bölgesinde ise sanayileşme artmış ve kölelik yasaklanmıştı. Fakat Güney vazgeçemedi; toprak sahipleri son ana kadar köleliği savundu. Bu durum Amerikan İç Savaşı'na dek sürdü.

HENÜZ BEŞ YAŞINDAYKEN KÖLE OLARAK SATILDI

Köle adı Araminta Ross olan, özgürlüğe kavuşunca andığımız ismi kullanmaya başlayan Harriet, işte yukarıda bahsettiğimiz bir dönem içerisinde, 1820'de Maryland'da dünyaya geldi. Beş yaşındayken bir aileye köle olarak satıldı. Çocukluğunda kendi gibi bir köleyi "efendisi"nden korumak isterken, alınma aldığı bir darbeye Narkolepsi hastalığına yakalandı. Hastalığı yüzünden yeniden satılmak zorunda kaldı. Gittiği çiftlikte de resmî olarak

özgür olan ilk eşi Jhon Tubman'la evlendi.

KÖLELİĞE İSYAN!

Film, Harriet'in evli olduğu o dönemle açılır. Eşiyle birlikte, özgür bir aile olmak için efendisinden izin ister ama buna katıyen izin verilmez. Aksine büyük bir hiddetle karşı karşıyadır. Efendisinin ve ailesinin bitmek bilmez uygulamaları canına tak etmiştir. Kendini bildi bileli köle olan bu cesur kadın, çiftlikten kurtulmak ister. "Ya özgürlük ya ölüm" diyerek çıktığı yolda nehirler aşar, ormanlar geçer. Bir kadının yapamaz dendiği ne varsa başarır ve köleliğin yasak olduğu Philadelphia'ya ulaşır. Burada Yeraltı Demiryolu örgütüyle tanışır ve kölelik karşıtı mücadelenin içerisinde kendisini bulur. 1 yıl sonra kaçtığı yere geri dönüp aile fertlerini kurtarmaya başlayan Harriet, köleleri kaçırarak gizli bir yol keşfeder. Bu yoldan defalarca geri döner ve beyazların çiftliklerinde esir olan siyahileri özgürlükleriyle buluşturur. Filmin ilerleyen sahnelerinde Harriet'i Amerikan İç Savaşı'nda Birlik Ordusu'nun komutanlığında mücadele ederken görürüz.

EFSUN DEĞİL MÜCADELE...

Film, Harriet'in kaçış sahneleri ve diğer görüntüleriyle, diyaloglarda özellikle Harriet'in öz cümlelerini korumasıyla oldukça etkili. Onu canlandıran Cynthia Erivo, film boyunca oldukça başarılı bir performans sergiliyor. Oscar'da da bu performansı En İyi Kadın Oyuncu dalında adaydı. Fakat hikâye kurgusuna baktığımızda hatalar göze çarpmıyor değil. Film boyunca Harriet'in üstüne giydirilmek istenen efsunlu yaftası ona yapılacak en büyük haksızlık kanımca. Senaryonun işleyişine göre Harriet, Tanrı'yla konuşmakta ve tüm başarısını da bu konuşmalara borçlu. Tanrı aşkı olmasa korkacakmış, ba-

şaramayacakmış gibi; ne büyük yanlış! Oysa sanılarının sebebi çocuk yaşta yakalandığı hastalıktan başka bir şey değil. Harriet'a yapılan ikinci bir haksızlık da eşinin gösteriliş biçimi. Jhon Tubman, sırf özgürlük istiyor diye eşini efendisine şikâyet etmekle tehdit etmiş ve ona türlü işkenceler uygulamış biri. Böyle bir adamı Harriet'in âşık olduğu ve kurtarmak istediği eş olarak göstermek ona yapılmış büyük bir ihanet. Keza çiftlikten kaçmak istemesi sadece bir aile kurmak için değil, o baskı dolu hayattan kurtulmak içindir. Filmin senaryosuna 25 yıl boyunca çalışıldığı, Hollywood'dan da Harriet'i canlandırması için Julia Roberts'ın (Ana karakter siyahî, Roberts ise beyaz!) isminin önerildiği düşünülürse hikâyenin böyle kurulması anlaşılır olacaktır. En nihayetinde tüm bu yanlışlara rağmen ABD tarihinin sayılı kadın komutanlarından olan Harriet'in güçlü karakterinin üzerine senaristi de olsa kimse gölge düşüremiyor.

'PES ETMİYORUM, KÖLELİK DENEN BU CANAVAR ÖLENE DEK!'

Hikâyesindeki hataları bir kenara koyarsak her halükârda izlemeye değer olan "Harriet" in bir sahnesinde "Çalışmadığı için dayak yiyen çocukları... Âdet olmadan önce tecavüz edilen kızları... Haykırışlarımı duyuyorum. Damarımdaki son damla kanı onları özgürleştirmek için dökerim. Pes etmiyorum. Kölelik denen bu canavar ölene dek!" diyor Tubman... Onun mücadele deneyimi ve birikimi de kuşkusuz her 8 Mart'ta taleplerimizi haykırırken yalı başımızda oluyor. Köleliğin son bulması az sayıda askerle 750 köleyi kurtaran Harriet'in inadı ve emeğiyle olduğu gibi; sömürü düzeni yıkılacaksa eğer, tüm kız kardeşlerin mücadele ısrarı ve birlikteliğiyle gerçekleşecek.

Fotoğraf: DHA

'Böyle gitmez' demek için 8 Mart'a geliyorum...

İşçi bir ailede büyüdüm. Babam demir çelik fabrikasında uzun süre çalıştı ve burada sendika temsilciliği yaptı. Ben de çocuk yaşta fabrikalarda çalışmaya başladım, sonra büyük metal fabrikalarına 'fason iş' dedikimiz, arabaların civata gibi küçük ek parçalarını zımparalama işi yapan atölyede çalışmaya başladım. Zımpara dedimse öyle sadece kâğıt zımpara değil, büyük matkaplarla çapak temizleme de yapıyoruz. Çok gürültülü bir ortam ve 10 erkeğin arasında tek kadın çalışanım. İşyerinde o kadar sert bir duruşum var ki kimse bana bir laf edemiyor. İşverenlerim işimi disiplinli ve temiz yaptığım için her zaman takdir ederler ama gel gör ki ne maaş yaptığımız işin hakkı ne de çalışma ortamı. Burada çalışarak emekli oldum fakat geçim sıkıntısı nedeniyle aynı işime devam ediyorum. Fakat eskisi gibi gücümde yok, bel fitiği nedeniyle ameliyat oldum, kulağımduyma bozukluğu oluştu, sağ kulağım duyuyormuş meğer hastanede test ettiklerinde söylediler, kolum sürekli matkap tutmaktan kasılıyor, bütün parmaklarım yamulmuş ne diyeyim? Tüm bunlara rağmen hâlâ çalışmak zorundayım. Ülkede hiçbir şey düzelmüyor. Tam "baharı göreceğiz" diyoruz bir bakıyoruz hep kış... Artık o kadar yorulmuşum ki evde olduğumda hep yatasım var, evde televizyonu açmak, haberlere bakmak istemiyorum çünkü hep bir olay. Gençecik insanlar yokluktan geçinemediği için intihar ediyor. Çok üzülüyorum, sadece bu nedenle de olsa "böyle gitmez" demek için 8 Mart'a gelmek istiyorum. Bu sene 8 Mart'ın Pazar gününe gelmesi de biz çalışan kadınlar açısından iyi oldu hafta içi olduğunda katılmamız zor oluyor. 1 Mayıs gibi 8 Mart da resmî tatil olsun en azından kadınlar için bir günümüzü hak gör-sünler.

Bursa'dan metal işçisi bir kadın

Ben, 15'inden beri tekstil işçisi...

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

Tekstil işçisi / Bursa

Bursa'da 8 Mart'a doğru işçi kadınlarla sorunlarını konuşmak ve birlikte neler yapabileceğimizi tartışmak için gerçekleştirdiğimiz Ekmek ve Gül buluşmalarından birinde tekstil işçisi bir arkadaşımız evini açtı bize. Çokça dertleştik, birbirine benzer pek çok hikâye anlatıldı, kimi umutsuzlukların yanı sıra bu buluşmaların biz, birbirine benzerleri bir araya getiriyor olmasının yarattığı tatlı bir heyecan da vardı. İşte bu heyecan, bize evini açan tekstil işçisi kadının bu mektubu kaleme almasını da sağladı... Kendi kaleminden okuyalım buluşmamızın ev sahibinin yaşamını...

TAŞI TOPRAĞI ALTIN DEDİK GELDİK, ARADIĞIMIZI BULAMADIK

"Uzun yıllar tekstilde çalıştım, emekli oldum fakat geçim derdi nedeniyle çalışmaya devam ediyorum. Bir zamanlar İstanbul için derlerdi ya taş toprağı altın diye, Bursa da öyle bir işçi kentiydi, biz de o nedenle buraya göç ettik. Fakat birçoğumuz aradığımızı bulamadık. Ben daha 15'ime gelmeden mahallemizdeki küçük atölyelerde çalıştım. Buradaki çalışan arkadaşlarımla uzun saatlerde ve sigortasız düşük ücretlerde çalıştık, iş olduğunda günlerce yoğun bir şekilde aç, susuz çalışırken iş olmadığında 'Haydi evlerinize gidin, bizim çağırılmamızı bekleyin' dediler. Aramızda sanayideki büyük fabrikalara girenler oldu, bunlardan biri de bendim.

ÖZAY TEKSTİLDE YANAN KADINLAR HEP AKLIMIZDA

Buralarda birçok fabrikada sigorta

'Ülkenin birçok yerinde hakları için mücadele eden, direnen kadınlar var diyor kadınlar. Bu buluşmalarla ben de görüyorum. Umudum büyüyor. 8 Mart'a bu umutla katılacağım...'

vardı ama yine de ücretler yetersiz, çalışma koşulları ağırdı. Mesai olarak 12 veya 16 saat çalışırdık, fazla çalışmaları ücretlerimiz yetersiz olduğu için kabul ederdik. Gerçi kabul etmemek gibi bir şansımız da yoktu, mesailerini kabul etmezsek iki gün sonra kapının önüne konuyorduk. Mesailerde doğru dürüst akşam yemeği verilmez. Servislerse şehir merkezine bırakırlardı. Kendi imkânlarımızla evlerimize giderdik, aldığımız mesai parasını da yola verirdik. Bunları düşündüğümde 2005'te 29 Aralık'ta Özay Tekstil'de gece mesaiye kalan ve kapılar üzerine kilitlendiği için elektrik arızasından çıkan yangında hayatını kaybeden 5 kadın işçi gibi olmak aklımıza gelir, hem üzülmür hem korkardık.

KİMİNLE EVLENECEĞİMİZİ BİLE İŞÇİLİĞİMİZ BELİRLEDİ

Çalıştığımız ortamın havasız olması, ışıkların yetersiz ve çok gürültülü bir ortam olması ve uzun süre ayakta kaldığımız, tualete bile gitmenin sorun olduğu ortamlarda çalışmanın bedelini yaş ilerledikçe ağır sağlık sorunlarıyla çekiyoruz. Daha 30'lu yaşlarımıza gelmeden bel fitiği, bacaklarda varis, idrarını tutamama ve idrar yolu enfeksi-

yonu, hamilelikte düşükler, erken sarkat çocuk doğumları yaşadık. Bunların yanında sevdiğim sevdiğim elbette ama kapitalist sistem kiminle evleneceğimizi dahi belirliyor; genelde kendi çevremizden bizim gibi işçi biri oluyor evlendiğimiz kişiler. Onun ücretiyle ev kirasını öderken sen de evin diğer zorunlu ihtiyaçlarını karşılayabiliyorsun. Sonra çocuğun oluyor, doğumdan 40 gün sonra işe başlamak zorunda kalıyorsun, bırakacak bir kreş yok, işten çıkarılma korkusu var, çocuğunu güvendiğin bir büyüğüne bırakıyoruz ya da evde ondan biraz büyük bir çocuk daha varsa ona bırakıp işe gidiyoruz.

UMUTSUZ DEĞİLİM...

Kriz dönemlerinde ilk işten çıkartılanlar öncelikle kadınlar oluyor. Biz kadınlar bu korkuları yaşayarak emekli olmaya çalışıyoruz, emekli olduğumuzda, çocuk okutuyorsun ya da evlendiriyorsun, kafanı sokacak bir ev almak istiyorsun. Maalesef yine çalışmaya mecbur kalıyorsun. Her gün haberlerde okuduğumuz, çevremizde yaşadığımız olaylar, her geçen gün çoğalarak büyük sorunlara neden oluyor. Çocuk istismarı, her gün katledilen kadınlar ve hiçbir önlem almayan, kadınları çocukları koruyamayan yasalar... Anlıyoruz ki artık bir yerlerden başlamak gerek, tüm bu yaşananlara dur demek, çocuklarımıza yaşanabilir bir dünya ve güzel, umutlu bir gelecek bırakmak için birlikte hareket etmek, işyerlerinde mahallemizde sesimize ses katmak, mücadelemizi birleştirerek çoğaltmak gerek. Umutsuz değilim. Ülkenin birçok yerinde hakları için mücadele eden, direnen kadınlar var. Bu buluşmalarla ben de görüyorum. Umudum büyüyor. 8 Mart'a bu umutla katılacağım. Bütün kadınları da 8 Mart'ta en yakınındaki buluşmaya katılmaya davet ediyorum..."

'Artık bu savaşın bitmesi lazım'

Zeynep ERDEM
Ankara

Suriye'nin İdlib kentinde yaşanan ve 33 askerin yaşamını yitirdiği saldırıya her kesimden tepki var. Ölümlerin bir başka ülkenin topraklarında gerçekleşmesi insanlara "Ne işimiz var orada?" sorusunu daha yüksek sestem sordururken bir yandan da AKP'nin yürüttüğü savaş politikası eleştiriliyor. İnsanlar ölümlerin kesinlikle açıklandığından daha fazla olduğu konusunda hemfikir. Ankara'da "AKP'nin kalesi" diye bilinen Sincan'daki Ertuğrulgazi Mahallesi'nde yaşayan kadınların tepkileri de hiç farklı değil. Herkes yaşanan olaylara tepkili. Tedirgin olduğunu paylaşan kadınlar "Artık bu savaşın bitmesi lazım" noktasında birleşiyor.

BU SAVAŞ BİTMEDİKÇE HEPİMİZİN HAYATI TEHLİKEDE

Mahallede konuştuğumuz ilk kadın olan Esmâ, olayın olduğu gece sabaha kadar uyuyamadığını söylüyor. Esmâ, "Anneleri, babaları aklıma geldi, 'Nasıl gözümü yumarım' dedim. Bu acıyla nasıl yaşanır. Başa gelmeyen bilemez, nasıl tahmin edelim biz bu acıyı. Çevremde AKP'ye oy vermiş birisi, 'Bu adamı başımıza biz getirdik, bu olayların sorumluluğu bizim de üzerimizde, ağlamaya hakkımız yok' diyerek boyun büktü. Ama bununla bitmez, sayı çok daha fazla, açıklamıyorlar ama biliyoruz," diyor. Esmâ ile konuşurken kulak misafiri olan bir komşusu "Herkes tepkili herkes, hepimizin çocuğu var, yarın bir gün askere gidecek, bu keyfi savaş bitmedikçe hepimizin hayatı tehlikede, herkes evinde tedirgin" diye konuşuyor.

Figen ise "Biri bitmeden diğeri başlıyor, artık neye şaşıracağımızı bil-

NE İÇİN, KİM İÇİN BU YAŞANANLAR?

SURİYE'de devam eden savaşa, İdlib'de yaşanan asker ölümlerine ve ardından yaşanan gelişmelere Mamak'ta yaşayan kadınlar da tepkili. Mamak'ta kadınlar her yerde, evde, işte, okulda, sokakta yaşanan ölümleri konuşuyor. "Haksız olan savaşta bizim çocuklarımızın Suriye'de ne işi var?" diyerek öfkelerini ve üzüntülerini dile getiriyorlar. Yaşanan ölümlerin sorumluluğunun hem iktidarda hem de muhalefette olduğunu söyleyen Sevil, "İktidarı ve muhalefeti hepsi suçlu, tezkereyi getirenden oy verenlere kadar. Çocuklarımızın ahını nasıl ödeyecekler? Giderayak savaşa sokarak gidecekler," diye konuşuyor. Melek ise "Ne için, kim için bu yaşananlar? Savaş istemiyoruz. Başkalarının savaşları için bizim çocuklarımız ölüyor, gencecik kuzularımız ölüyor," diye tepki gösteriyor. "Bir oğlum var asla askere göndermem. Ülkemizde kriz var, yoksulluk, işsizlik varken elin memleketine asker göndermek... Bizim aklımızla oynuyorlar," diyen Salih'e en kötü barışın savaştan iyi olduğunu söylüyor.

Kadınlar, ülkede, Suriye'de olan her şeyi yakından takip ediyor. Çok kızgın ve öfkeli olduklarını her fırsatta dile getiriyorlar. Tepkilerini sadece WhatsApp ve Facebook gruplarından yapabildiklerini dile getiren kadınlardan Hilal, "15 Temmuz darbe protestoları gibi cesareti olup örgütlü bir şekilde savaşa karşı yeri göğü yıkmalıyız, ölen gençlerimizin hesabını sormalıyız," diyor.

miyoruz. Gerçekten bu yaşanan çok ağır. Kimseyi dinlemeden askerlerimizi oraya, başka topraklara savaşmaya gönderdiler, kiminle niye savaşıyoruz kendileri de bilmiyor. Bizim orada ne işimiz var?" diye soruyor. Çevresinden gelen tepkilerin de benzer olduğunu söyleyen Figen, "Artık daha ne kadar insan ölecek, istifa etmesi lazım," diyor.

'KENDİMİZ, ÇOCUĞUMUZ, ÜLKEMİZ İÇİN BİR ŞEYLER YAPMALIYIZ'

Konuştuğumuz kadınlardan Zehra'nın bir erkek çocuğu var. Zehra, "Sözün bittiği yerdeyiz, tam olarak söyleyeceğim bu" diyor kısadan... Konuştuğumuz kadınlardan birinin "Bu adamı biz başımıza getirdik, Ne yapalım?" dediğini söylediğimizde "Ne demek ne yapalım, mutlaka bir şeyler yapmalıyız. Çoluğumuz çocuğumuz için, kendi hayatımız, ülkemiz için bir şeyler yapmak zorundayız. Hiçbir şey yapmayınca ne olduğunu görüyoruz,"

diyerek gösteriyor tepkisini. "Kendi çocukları tehlikede olmayınca nasıl da rahat, kimseye sormadan karar alabiliyorlar. Nasıl olsa kendi çocuğu yanında, güvende, garibanın, halkın çocuğu umurunda değil, haliyle fütursuzca kararlar alıp ahkam kesebiliyor. Başkalarının çocuğuna güvenerek savaşa giriyorlar. Artık bu savaşın bitmesi lazım..." diyor.

'KORKTUKÇA DAHA KÖTÜ OLUYOR HER ŞEY'

Herkesin ses çıkarması gerektiğini söyleyen Tülin ise "Millet korkuyor, tepki göstermeye çekiniyor, herkesi içeri alıyorlar, hain oluyor, terörist oluyor, kendi çocuklarımız tehlikede ama ağzını açmaya korkuyor insan. Ne olacak, kıyamet mi kopacak artık kopsun! Bu acıdan daha büyüğü yok, çocuğum öleceğine beni içeri alsın, gerçekten artık korkmaya gerek yok, korktukça daha kötü oluyor her şey. Ne olacaksa olsun, ses çıkarmalıyız" diye anlatıyor fikirlerini.

Kiralar yüksek bir süre daha çadırdayız

Berfin GÜLER
Elazığ

Elazığ'da yaşanan 6.8 şiddetindeki depremden sonra birçok bina hasar aldı. Evleri yıkılan ya da evlerini boşaltan insanlar 1 aydan fazladır çadırlarda kalıyor. Ekonomik krizin derinleştiği, Orta-doğu'daki savaşın şiddetlendiği bu dönemde 8 Mart'ı çadırlarında birçok sıkıntı ile karşılayan kadınlar, yaşadıkları sorunları ve taleplerini anlattı.

Elazığ'ın en yoksul mahallelerinden biri olan ve depremden en çok etkilenen Karşıyaka Mahallesi'nde aylık ortalama 250 lira kira veren aileler evlerinin yıkılmasını çadırlarının önünden izliyor. Pek çok ailenin geçim kaynağı gününbirlik işler. Yüzlerinde kederin yansımaları görülen bu kadınlar yine de gülümsemeye çalışıyor bizi görünce. Tüpleri olmadığı için çayı ateşte dinlendirerek demleyen Duygu başlıyor söze: "Depremde çok etkilendik biliyorsun zaten, bir aydır da çadırlardayız. Haftalar-dır suyumuz yoktu, duş alamıyorduk, şimdi konteynerler geldi, en azından duş alabiliyoruz. Ev bakıyoruz fakat kiralar çok yüksek, bu yüzden bir süre daha çadırdayız," diyor. 8 Mart'ın yaklaşması vesilesiyle taleplerinin ne olduğunu soruyorum Duygu'ya; "Sağlık, huzur, bir an önce depremin etkilerinin geçmesi, kadın cinayetlerinin son bulması," diye cevap veriyor.

'KADIN CİNAYETLERİ VE ŞİDDET SON BULSUN, SAVAŞ BİTSİN'

Duygu'dan sonra Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrencisi Gülcan'la sohbet ediyoruz. İkinci üniversitesini okuyor şu an Gülcan. 3 yıl boyunca iş bulamamış. Sonra da okumak istediği bölümü kazanmış. "Şimdi okuduğum bölümü severek yazdım fakat iş imkânı onda da yok. Fakülte eğitim açısından pek olanağa sahip değil, kendimi geliştiremiyorum," diyor. "Kadın olmak bu ülkede hangi görüşe sahip olursan ol zor. Hayat biz kadınlar için küçük, muhafazakâr şehirlerde daha da zorlaşıyor. Önceden okuduğum üniversitede çok rahattım, gezilere katılıyorum topluluklara giriyordum, sosyaldi üniversite. Fakat Elazığ'da yolda yürürken bile tedirgin oluyorum bakışlardan" diyor Gülcan, "Bu 8 Mart'ı kadın cinayetlerinin ve şiddetin son bulmasını, savaşın bitmesini istiyorum. Daha özgür günler diliyorum, kutlu olsun şimdiden kadınların 8 Mart'ı" diye sonlandırıyor sözlerini.

'BÖYLE GİTMEZ' DİYOR, SÖZÜMÜZÜ VE GÜCÜMÜZÜ BİRLEŞTİRİYORUZ!

Evlerden, fabrika ve atölyelerden, kampüslerden ve yurtlardan, hastanelerden ve okullardan, belediyelerden, plazalardan, şantiye ve adliyelerden kadınlar olarak Ekmek ve Gül Buluşması'nda bir araya geldik ve hep birlikte sorduk: Evde, işte, sokakta, kampüste... NE YAŞIYORUZ? İnsanca çalışmak ve insanca yaşamak için... NE YAPMALIYIZ?

**Gördük ki;
Dertlerimiz ortak... Öfkemiz
ortak... Sözümüz ortak...**

Her gün daha da büyüyen bir tedirginlikle çıkıyoruz sokağa. Sokaklar kadınlar için giderek daha güvensiz hale getiriliyor çünkü...

Hapsedilmek istediğimiz evlerde ise şiddetle baş başa bırakılıyoruz. Her sabah bir kadın cinayeti haberiyle uyanıyor, devlet koruması altındayken bile öldürülüyor. Şiddetten kurtulup yeni bir yaşam kurmanın olanakları ise gün geçtikçe daraltılıyor.

Çalışmak istediğimizde daha baştan ayrımcılıkla, eşitsizlikle karşı karşıya kalıyoruz. Okumak, meslek edinmek, iş bulabilmek, emeğinin karşılığını alabilmek hepsi ayrı dert haline geliyor.

Kadınların emeği hiçeştiliyor. Esnek, kuralsız, güvensiz bir biçimde, kat kat sömürülerek çalıştırılıyor. Üstelik aynı işi yaptığımız erkeklerden daha az ücret alabiliyoruz.

Patronların kâr hırsı yetmezmiş gibi işyerlerimizde sürekli hakaret görüyor, aşağılanıyor, ayrımcılığa, tacize ve mobbinge maruz bırakılıyor.

Çalışan kadınların, doğum izni, süt izni, kreş gibi tüm annelik hakları gasbediliyor. Her gün '3 çocuk yetmez, 5 çocuk isteriz' vaazları verilirken, hamilelik işten çıkarma gerekçesi sayılıyor.

Çocuk, engelli ve yaşlı bakım yükünü kadının sırtından alacak bir devlet politikası yok! Eve ve aileye mahkûm edilen kadınlar, kendilerine güvenli bir gelecek inşa edemiyor. Milyonlarca kadın emeklilik hakkını kullanamıyor.

Bir yandan eğitimdeki cinsiyetçilik bir yandan işsizliğin yarattığı geleceksizlik hayatlarımıza bir gölge gibi çöküyor. Milyonlarca genç kadın okumak istediğinde 'parasızlık', çalışmak istediğinde 'eğitimsizlik' engeliyle karşılaşılıyor.

Engelleri aşip üniversiteye gitmekle de bitmiyor. Amfide sesini duyurmak, kampüste var olmak, yurtta barınmak, sokakta özgür olmak genç kadınlara çok görünüyor...

Biliyoruz ki;

Sistem, kendi yarattığı ekonomik krizin faturasını bizlere ödetiyor. Krizi fırsata çeviren patronlar, haklarımızı gasp edip her gün işçi atarken, fazla mesai ve gece vardiyası dayatıyorlar. Artan vergiler, zamli faturalar, düşük ücretler geçinmeyi imkânsız kılıyor. Hem işte hem evde daha çok çalışan, bir parça dinlenmeye hasret kadınlardan yoktan var etmesi bekleniyor.

Her gün medya eliyle kadınları eşit haklara sahip görmeyenlerin, erkeğin kölesi haline getirmek isteyenlerin, mücadeleyle kazanılmış haklarımızı yok etmeye çalışanların karanlık fikirleri boca ediliyor üzerimize. Salıverilen kadın katilleri, hakkında soruşturma bile açılmayan çocuk istismarcıları, adeta pohpohlanan taciz, tecavüz failleri, cezaları kuşa çevrilen kadın düşmanları için adeta bir cennet yaratılıyor.

Gelenek, din ve yargı kısılcasına alınan kadınlar, evin

yüksek duvarları ile sanayinin acımasız dişileri arasında çiğnenmeye mahkûm ediliyor.

Tanııyoruz ki;

İktidarın savaş politikaları, yaşadığımız sefalet ve şiddeti artırırken, emperyalistlerin, sermayenin ve iktidarın bekası uğruna gencecik yaşamlar son buluyor. Ocaklara düşen ateş 'birkaç tane şehit' diye küçümsenirken, yoksul evlerin önüne çetirilen tabutlar, yükselen ağıtlar en çok bizim canımızı yakıyor.

Cebimizden, soframızdan çalışanların başka ülkelerdeki insanların tepesine bomba olarak yağdırıldığını, o bombalardan kaçıp ülkemize sığınanların iktidar tarafından şantaj aracı haline getirilip canları pahasına sınırlara sürüldüğünü görüyoruz.

Savaşın zorla yerinden ettiği kız kardeşlerimizin yaşadıklarının tanıyoruz. Çocuklarıyla birlikte göç etmek zorunda kaldıkları ülkelerde, kayıt dışı, ucuz emek olarak sömürülürken aşağılanma, şiddet ve istismarın her türlüyle karşılaşılıyor, para karşılığı evlendiriliyor, fuhsa zorlanıyor, linç ediliyorlar...

**Ve diyoruz ki;
BÖYLE GİTMEZ!**

Biz işçi, emekçi ve işsiz kadınlar, liseli ve üniversiteli genç kadınlar, mühendis, mimar, avukat kadınlar; evde, sokakta, işyerinde ve kampüslerde karşı karşıya kaldığımız ayrımcılığı "fitrat" diye dayatanlara karşı yan yana geliyor, hayatı değiştirmek için gücümüzü biriktiriyoruz.

Mahallede komşularımızla; okulda sıra, yurtta oda arkadaşlarımızla; fabrikada, hastanede, adliyede, postanede, belediyede, şantiyede, ofiste yan yana çalıştığımız kız kardeşlerimizle el ele verip sesimizi yükselteceğiz. Korku ve güvensizlikle dayattıkları esarete karşı cesareti ve güveni örgütleyeceğiz.

Kadın dayanışması, bulduğumuz her yerde, ayakta kalmak ve ayağa kalkmak için en önemli dayanağımız. Bazen yeni bir hayat kuran, kimi zaman hayat kurtaran kadın dayanışmasını büyüteceğiz.

Eşitsizliğe, yoksulluğa, şiddete ve savaşa karşı gücümüz, birliğimizdir. Haklarımızı korumak için her alanda, en yerelden başlayarak irili ufaklı birlikler kuracağız. Bu birliklerin, büyük değişimlerin tohumu olacağı bilinciyle, sabır ve emekle çalışacağız.

Şiddetin son bulması için devlet mekanizmalarının işletilmesi ve yerel yönetimlerin üstüne düşeni yapması; her işyerine ve her mahalleye ücretsiz, nitelikli, güvenli kreş; insanca çalışacak koşullarda güvenceli iş temel taleplerimizdir. Taleplerimiz için sendikaları, meslek odalarını, kitle örgütlerini harekete geçireceğiz.

Geleceğimizin elimizden alınmasına izin vermeyeceğiz. Üniversitelerde, liselerde daha çok kadınlara buluşacak, topluluklarda, kulüplerde, atölye çalışmalarında, kampüs ve yurt dayanışmalarında genç kadınların birliğini güçlendireceğiz.

Mülteci / göçmen kız kardeşlerimizle aramıza örülmeye çalışılan düşmanlık duvarlarını yıkmak için sabırla, inatla anlatacağız gerçekleri. Barış sözümüzünden vazgeçmeyeceğiz.

#BöyleGitmez diyen tüm kadınlara çağrımız var...

Gelin bu yolu birlikte yürüyelim!

'Yol yürüyüş öğretir'...

Nasıl değiştireceğimizi birlikte öğrenebiliriz!

İSTİSMARLA MÜCADELEDE

DOĞRU SORULAR, DOĞRU CEVAPLAR

Aylin AKÇAY / Psikolog

Istismarın affı anlamına gelen yasa önerileri özellikle kadınların el ele, sırt sırta vererek, bilgilerini, sezgilerini, korkularını ve öfkelerini katarak oluşturduğu bariyerleri aşamadı. Ancak, her defasında bu koca bariyerlere çarpıp geri dönseler de çocuk istismarını meşrulaştırarak yasaları önümüze getirmekten vazgeçmiyorlar. Hal böyle olunca barikatın çocuklardan taraf olan yanını hiç durmadan güçlendirecek çalışmalar da sürmek zorunda.

Bu çabaların bir parçası olarak Ankara'da hem yasa tasarısının geri çekilmesi için imza kampanyaları hem de birçok mahallede, okulda, evde toplantılar, buluşmalar gerçekleştiriliyor.

KAMPANYAYA İLGI YOĞUN

Çocuk istismarına ilişkin yapılan etkinliklere, imza kampanyalarına ilginin çok olduğu açık. Buluşmalara kimine ikişerli üçerli, kimine otuzlu kırklı kimine yüzden fazla kişinin katıldığını görüyoruz. Ankara'da bir okulda düzenlenen, okul yönetimi, okul aile birliği ve muhtarlık çağrısıyla yapılan etkinliğe çoğunluğu okulun velileri olan 150 kişi katıldı. Etkinliği düzenleyenler, anaokulu velilerinin çok istemelerine rağmen çocukları almaları gerektiği için katılmadıklarını, başka bir buluşma daha yapmak istediklerini iletiler. Pazarlarda, meslek kurslarında, sokaklarda, kapı kapı dolaşılacak evlerde, işyerlerinde de imza toplarken karşılaşılan aynı ilgi. Özetle, yaşlısından gencine, kadından erkeğine herkesin pür dikkat olduğu bir konu bu.

Hemen her buluşmada konunun neresini konuşuyor olursak olalım, hep cevap aranan bir soru var: "Biz çocuklara nasıl yaklaşacağız, kendini koruması için çocuğumuza neyi nasıl anlatacağız?" Herkes kendi erişebildiği kaynaklarla cevabı bulmaya çalışıyor. İstismar sorununa en mikro düzeyde, çocuklarla ilişkimiz kapsamında neler yapabileceğimiz, onları kendi bilgilendirmemizle nasıl koruyabileceğimize odaklanma eğilimi dikkat çekiyor. Makro düzeyde çocuk istismarının önlenmesi için neye ihtiyacımızın olduğu, yani çocukların gerçek anlamda nasıl korunabileceği, çocukları koruyabilecek bir çocuk koruma sisteminin nasıl olabileceği ve

Fotoğraflar: Ekmek ve Gül

bunun siyasal politikalarla bağlantısı, nihayetinde bir koruma sistemi için kimden neler talep etmemiz gerektiği konuları kapsam dışı kalabiliyor.

BİR BAŞLANGIÇ NOKTASI OLARAK "BEN NE YAPABİLİRİM?" SORUSU

Birçok sorunda, en çok canımız yanan yerden ya da en acil ihtiyacımız olandan başlarız yol almaya, sorunların çözümüne girişmeye. "Biz çocuğumuza nasıl yaklaşacağız?" sorusu da o can yanmasını gidermeye yönelik acil bir ihtiyaç gibi görünüyor. Peki bu soru, istismarın ortadan kaldırılmasını sağlayacak çocuk koruma sistemi için bir başlangıç noktası olabilir mi ya da nasıl olabilir?

İstismara karşı çocukları güçlendirmek onlara vereceğimiz bilgiler birkaç notla, bazı kalıp bilgilendirmelerle, belli aralıklarla belli uyarılarda bulunarak, belli durumlara ilişkin onlara yönlendirme yaparak sağlayabileceğimiz bir şey değil. Bu konuda hap gibi ebeveynlere gösterilen kalıp bilgiler de sorgulanmaya muhtaç bu nedenle. İhtiyaç olan şey; başta ebeveynleri olmak üzere çocuklara pratikte her türlü hakları ve sınırlarına saygı gösterilerek davranılması, bunun yanında kendileri ve gelişimleri ile ilgili ihtiyaçları olan bilgiye

doğru zamanda ulaşmalarına yardımcı olunması. Bu toplamın içinde çocukla kurulacak sağlıklı iletişim, çocukları güçlendirebilir.

Yani, "hayır" deme hakkını oluşturmak için, düzenli aralıklarla çocuğa "hayır" diyebileceğini söylemek yeterli değildir; aynı zamanda her konudaki görüşlerini ve sınırlarını gerçekten dikkate almak gerekli. Hiçbir konuda söz hakkı tanımadığımız bir çocuğa, sadece "Biri sana şöyle yaparsa hayır de" dediniz diye hemen bunu öğrenmeyecektir. Yine çocuğun kendini koruyabilmesi için "iç çamaşırı kuralı" olarak bilinen çocuğun cinsel bölgelerine kimsenin dokunamayacağı bilgisini vermek yeterli değildir. Çocukların kendi bedenlerine ve gelişimlerine, kendi bedenleri ve başka kişilerin bedenleri hakkında hakları, sınırları ve sorumlulukları dahil olmak üzere her konuda doğru ve yaşlarına uygun şekilde bilgilendirilmeleridir en sağlıklı olan.

Bunu yapabilmek için de önce bizim öğrenmeye ihtiyacımız var. Aslına baktarsak bize bunları öğretmekle sorumlu olan devletin-kamunun kurumlarıdır. Yaygın ulaşabileceğimiz şekilde danışmanlık merkezleri ya da başkaca kurumlar aracılığı ile talep etmeye gerek kalmaksızın bizi bu bilgilerle donatmak, buna uygun davranıp davranmadığımızı denetlemek kamunun görevidir. Dolayısıyla bunu kamu kurumlarından, Bakanlıklardan, belediyelerden vs. talep etmek gerekir. Ancak, bugün kamuyu da beklemeden bunu öğrenmek için örgütlenmeye başlayabiliriz. Bu bilgiye ulaşmak için konuyla çalışan uzmanlarla yan yana gelebilir, buluşmalar yapabilir,

"Kendini koruması için çocuğumuza neyi nasıl anlatacağız?" sorularının cevaplarını birlikte bulmak elbette çok önemli ve değerli. Ama sadece bunlarla sınırlı kalırsa "istismarla mücadele" eksik kalır.

kitaplar okuyabiliriz. Kendi öğrendiklerimizi çoğaltabilir, öğrendikçe etrafımızı sarmalayabilir, öğrendiklerimizi yaygınlaştırabiliriz.

'NASIL BİR SİSTEM?'

SORUSUNA CEVAP ARAMAK

"Biz çocuklara nasıl yaklaşacağız, kendini koruması için çocuğumuza neyi nasıl anlatacağız?" sorularının cevaplarını birlikte bulmak elbette çok önemli ve değerli. Ancak sadece bunlarla sınırlı kalırsa "istismarla mücadele" eksik kalır. Çocuk istismarının önlenmesi bireysel düzeyde çocuklarımızla yapabileceğimiz çok daha ötesinde bir sistem sorunudur. İstismarın, memleketteki siyasal-ekonomik politikalarla, yasalarla, kamunun her türlü programı-programsızlığıyla göbekten bağı var. Çocukları her bakımdan korumaya odaklı, çocuğun üstün yararını gözeterek planlar yapacak bir koruma sistemine, çocuğun korunamadığı durumda ise acilen müdahale edip çocuğu sarmalayacak, iyileşmesini ve adaleti sağlayacak bir müdahale sistemine ihtiyaç var. Bunu yapmakla yükümlü olan da devlettir, kamunun kurumlarıdır. İstismara uğrayan her çocuğun hikâyesinin ardında da kamunun yerine getirmedikleri sorumlulukların yattığını biliyoruz. Bu eksikler, ilk aklımıza gelen birkaç sorumsuzlukla sınırlı değil üstelik, her bir hikâyenin ardında devasa ve örgütlü bir 'görevini yapmayanlar' ordusu var. Böyle bir tablonun içinde de sadece kendi davranışlarımıza odaklanmak yeterli kalamayacaktır.

Bu nedenle, "Ben kendi çocuğumla ne yapabilirim" diye başladığımız soruyu "bütün çocuklar için neye/nasıl bir sisteme ihtiyacımız var, kimden ne talep edeceğiz, bu taleplerimiz için neler yapacağız?" sorularıyla genişlettiğimizde "istismarla mücadelede" daha doğru bir hatta girmiş olacağız.

'Böyle bir yasaya hayır demek, başkalarını da bu işe katmak çok güzel'

Selvi - Kardelen Mahallesi

Merhaba Ekmek ve Gül okurları. Ben Batıkent Kardelen Mahallesi'nde yaşayan, iki çocuk annesi bir kadıyım. İktidarın yeniden gündeme getirdiği 'Çocuk istismarına evlilik yoluyla af yasa tasarısı'na karşı başlatılan imza kampanyasına arkadaşlarımın çağrısıyla ben de katıldım. Tecavüzcülerin çocukla evlenmesi durumunda ceza almamasına yol açacak olan bu yasaya karşı ben de bir şeyler yapmak istedim. Aldığım iki imza föyüyle çevremdeki insanlarla bu yasa tasarısını tartışmaya başladım, onları da imza kampanyasına destek olmaya çağırdım. 40 kişiden imza topladım. İmza verenlerin çoğu kadındı ve tepkileri çok olumluydü. Yasadan endişe duyan, tepki gösterenler çoğunluktaydı. Birkaç tane de olumsuz tepki aldım. Örneğin kendisi CHP'li, eşi AKP'li olan bir arkadaşımın evine imza kampanyası için gittim. Başta imza verdi ancak ben eve gittikten 15 dakika sonra eşinin çok kızdığını söyleyerek imzasını geri çekmek istediğini,

kocasının imzasının karalanmış fotoğrafını istediğini söyledi. Kocası şu ana kadar karşılaştığımız, iktidarı destekleyen birçok erkek gibi imza kampanyasına direkt karşı çıkamamış ama imzayı taklit yoluyla banka hesaplarının çalınabileceğini söyleyerek kadını korkutmuş...

BİRBİRİMİZİ İKNA ETMEK EMEK İSTİYOR

Başta olumsuz, sonrasında olumlu bir olay daha yaşadım. 2 kız annesi başka bir arkadaş, "Ben asla imza vermem, böyle bir şey yapabileceklerine inanmıyorum" diyerek imza vermeyi reddetti. Uzun süre tartışmamıza rağmen ikna olmadı. Kendisine bu konuyla ilgili geçmişte de yasa tasarısı çıkarılmak istendiğini anlatsam da kâr etmedi, iktidarın böyle bir şey yapmayacağından çok emindi. Ben de kendisine "Sana bu konuda geçmişte çıkan haberlerin linklerini atabilirim ama ben üzülüyorum böyle tepki göstermemenize. Sizin çocuklarınız için de tepki gösteriyoruz buna" dedim. İlerleyen günlerde kendisine bu konuyla

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

ilgili geçmişte çıkan haberlerin, röportajların linklerini yolladım. Başta imza vermeyi reddeden arkadaşım çıkarılmak istenen yasa tasarısının çok korkutucu olduğunu söyleyerek imza kampanyasına katılmak istediğini söyledi. Bu bana çok güçlü hissettirdi.

Kampanya boyunca bazen kızgın, bazen panik halinde, bazen "Acaba ne diyecekler, nasıl tepki

verecekler?" heyecanı içindeydim. İktidara beddua ede ede gezdim kapıları, ne yalan söyleyeyim. Arkadaşlar da aynı fikirdeyse birlikte beddua ettik, yoksa içimden tabii... Böyle güzel bir kampanyaya vesile olduğum için çok mutlu hissediyorum. Böyle bir yasaya hayır demek, başka insanların da hayır demesini sağlamak çok güzel şey. O yasanın iptal edilmesi için elimizden geleni yapacağız...

Çanakkale'de değişimin gücü gençler

Damla YELTEKİN Sinan DANACI Çanakkale

Çanakkale'de ayaz bir şubat günü içimizi ısıtan bir buluşma için yola düştük. Güzel şeyler yapmanın mutluluğu yüzlerinden okunan Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Toplum Gönüllüleri Topluluğu'nun üyeleri Berra, Elif, Zeliha, Büşra, Nebib ve Serhat'la bir araya geldik. Sosyoloji 2. Sınıf öğrencisi Berra Güneş, topluluğun çok çeşitli alanlarda ürettiği projeleri anlatarak başlıyor sohbeti... Seslerini ilk elden duyurabildikleri 500'e yakın insan olduğunu söylüyor.

GÖRDÜĞÜMÜZ ŞEYE ALIŞMAYACAĞIZ

Bilgisayar programcılığı 1. sınıf öğrencisi Serhat Demir, kurdukları Toplumsal Cinsiyet Eşitliği atölyesinin ilk etkinlikleri olarak 25 Kasım'da panel ve Çanakkale'nin her yerine asmak üzere afişler yaptıklarını söylüyor. Şiddet temalı afişler konusunda bir eleştirisi de var; "Afişlerde şiddet dilinin kullanılması yanlış çünkü gördüğümüz şeye alışıyoruz, bazı medya kuruluşları da bilinçli bir şekilde bu görselleri kullanıyor. Bu da ister istemez şiddeti tektleyen bir noktaya eviriyor."

Kan, dayak makyajlı ve kadın figürlü görsellerden bıkmış Büşra giriyor sohbe. Güya kadın hakları (!) için tasarlanan afişlere oldukça kızgın; "Bunlar şiddetli meşulaştırıcı örnekler. Bunlarsız da şiddete karşı bir şeyler yapabiliriz fikrini afişlerimize yansıtmak istedik" diyor. 25 Kasım etkinliklerinin ana temasını "Gücünü şiddet için kullanma" olarak belirlemişler.

KADINLARIN BAŞKALDIRISI DURDURULAMAZ

Arkadaşlarımıza özellikle dünyadaki kadın mücadelesini ve Las Tesis eylemlerini sorduğumuzda, Berra "Kadın hareketi politiktir ve özellikle Türkiye'deki kadın mücadelesi bir eşliği aştı. Binlerce yıldır ataerkil bir dünyada yaşıyoruz. Kadın 'sahip olunan' bir mal değil, bir birey. Erkekler de 'sahip' olduğu bir şeyi kaybettiğini sanarak elinde tutmaya çalışıyor ve saldırması da bu yüzden." diyor. Kadınların başkaldırısının da durdurulamayacağıni düşünüyor.

TOG Toplumsal Cinsiyet Atölyesi 8 Mart'ta 15.30'da Golf Aile Çay Bahçesi'nden Morabbin Parkı'na yürüyüş yapacak. Berra'nın tüm genç kadınlara çağrısı var: Gelin, rengimize renk katın! (Fotoğraf: TOG)

'KADIN' BİLE DİYEMEMEK...

BÜŞRA ve Berra, 'Farkındayız Eşitiz' projesi kapsamında psikodrama atölyesi ve kadınların insan hakları eğitimi şeklinde planladıkları atölye çalışmalarına erkek arkadaşlarını da kattıklarını anlatıyor: "Bu etkinlikleri erkek arkadaşlarımızla birlikte yaptığımızda önce bazı sorunlarla karşılaştık. Sonuçta bu atölyelerde birlikte öğrenip birlikte çözümler bulmaya çalışıyorduk ancak 'kadın' kelimesinden bile rahatsız olan erkek arkadaşlarımız vardı. Bazen atölye çalışmalarımızı terk eden arkadaşlarımızla karşılaşıyorduk. Sosyal Hizmet uzmanı Nigar Etizel Karacık hocamız bize atölyelerde destek oldu. Bu atölyelerde flört şiddeti, toplumsal cinsiyet rolleri, kadınların başvurabilecekleri yerler, yasal hakları öğreniyoruz."

BU ZEHİRLİ DİLİ ALT EDECEĞİZ

İLÂHIYAT Fakültesi 1. sınıf öğrencisi Nebib Nacitarhan ise toplumsal roller yüzünden erkeklerin "evin reisi, eve ekme getiren kişi" olarak tanımlanmasının yarattığı sorunlara dikkat çekiyor. "Bunun değişmesi gerek" derken de bu cinsiyet rollerinin kadınları ezen yönleriyle birlikte erkekleri de bir kalıba sokan ve eşitsizliği sürekli hale getiren boyutlarının konuşulması gerektiğini vurguluyor. Serhat tamamlıyor sözünü; "Örneğin ben aynı tiyatroya 2 defa gittim. İlkinde güldüğüm şeyler, toplumsal cinsiyet ve dil konulu atölyelere katıldıktan sonra ikinci gittiğimde beni güldürmedi. O cinsiyetçi dil rahatsız etti. Bu dil zihnimize yerleşmiş, bu zehirli dili alt edeceğiz."

100 kadın yanıtıyor: Genç kadınlar ne yaşıyor?

İstanbul KYK Öğrenci Yurdundan bir grup kadın

Biz genç kadınların, hiçbir şekilde bize yetmeyen kredi/burslarla geçinmeye çalışırken, ekonomik krizin de etkisiyle geçim sıkıntısını daha derinden hissettiğimiz bir gerçek. Peki genç kadınlar bu konu hakkında ne düşünüyor? Kaldığımız öğrenci yurdunda şu anki kriz koşullarında yaşadığımız sıkıntı ve sorunlarla ilgili hazırladığımız 5 soruluk anketi 100 genç kadınla derinlemesine sohbet ederek gerçekleştirdik; cevaplar ortaya şöyle bir tablo serdi:

EV TEMİZLİĞİNE GİDEN, 'VİTRİN MANKENİ' OLAN ÜNİVERSİTELİLER

Çoğu öğrenci için maddi yetersizler yüzünden çalışmak artık bir zorunluluk haline gelmişti. "Okurken çalışmak zorunda kalıyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar da bunu gösteriyor: "Evet" yüzde 47, "Bazen" yüzde 19 cevabı alırken, yüzde 34 oranında da "Hayır" cevabı aldık.

Soruya "evet" ve "bazen" cevabını veren kadınlar ağırlıklı olarak garsonluk, anketörnlük ve günlük işler gibi uzun saatler süren işlerde çalışıyor. Günlük işlerde evlere temizliğe gittiklerini söyleyen genç kadınlar dikkat çekerken, çok sayıda kadın da gece geç saatlerde alkollü eğlence mekânlarında "müşteri" olarak gösterildikleri işlerde çalıştıklarını, adeta "vitrin" olarak kullanıldıklarını anlatıyor. Zaten bu işler yeteri kadar yorucu ve zorken genç kadınlar çalışırken şiddete ve tacize maruz kalabiliyor. Kendilerini güvende hissedememeleri yetmiyormuş gibi şiddet ve taciz karşısında savunmasız da kaldığını ifade eden çokça kadın vardı.

"Okurken çalışmak zorunda kalıyor musunuz?" sorusuna "hayır" cevabı veren kadınlar ise, "Çalışmak istediğim birkaç yer tarafından başörtülü olduğum için reddedildim", "Çalışmaya ihtiyacım var fakat yurt giriş-çıkış saatleri engeli yüzünden çalışmıyorum", "Ders saatlerim ve yoğunluğumdan dolayı ancak geç saatlerde mesaisi olan bir işte çalış-

mam gerekiyor, uygun bir iş bulamıyorum" gibi cümleleri de ekledi.

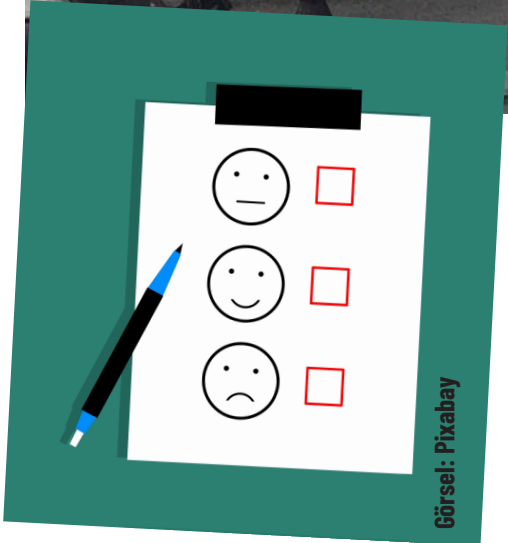
Görüyoruz ki "hayır" diyen kadınların da büyük kısmı çalışmaya ihtiyacı olmadığı için değil, çalışmak isteyip iş bulma aşamasında birçok zorluklarla karşı karşıya geldikleri için çalışmıyorlar. Her iki pencereden de baktığımızda iş hayatında veya iş arama sürecinde bu zorluklar kadınların güvenliği, sağlığı ve çalışma hayatına katılımları üzerinde yıkıcı etkiler yaratıyor.

İHTİYAÇLAR SÜREKLİ ERTELENİYOR

Anketimizin ikinci sorusu ise "Kişisel bakım ihtiyaçlarınızı rahatlıkla giderebiliyor musunuz?" sorusuydu. "Evet" diyenler yüzde 49 iken, "hayır" ve "bazen" diyenlerin oranı ise yüzde 51'di. "Evet" diyenler arasında "Bursumu alınca ilk önceliğim kişisel bakım ihtiyaçlarımı karşılamak oluyor" diye yanıtlayanlar var, "Hayır" ve "bazen" diyenler arasında bu ihtiyaçlarını ailelerinin yanla-

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

rına gittiklerinde karşılayanların yoğunluğu göze çarpmıyor.

YURT GİRİŞ SAATİ DERDİ

Bir diğer sorumuz ise "Yurt giriş saati (23.00) uygulamasının erkek yurtlarına oranla daha katı olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusu idi. "Evet" diyenler yüzde 92 gibi ciddi bir oranı oluşturuyordu. Kadınlar arasında birkaç erkek yurdunu örnek göstererek kadın yurtlarında çok sıkı uygulanan giriş saati uygulamasının, bu yurtlarda çok da önemsenmediğini söyleyenler de vardı. Genç kadınlar, toplumsal cinsiyet rollerinin, eşitsizliği en yüksek derecede yaşamamızın bu ayrımcılıkta etkili olduğunu ve tüm kadınların bu dertten mustarip olduğunu anlatıyordu.

KRİZ, AİLELERLE İLİŞKİLERİ GERİYOR

Anketteki bir diğer sorumuz olan "Son yıllarda kadına yönelik şiddetin artmasında ekonomik krizin de etkili olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusunu kriz ve şiddet ilişkisini kadınların nasıl gördüğünü ortaya koymak üzere sormuştuk. Yüzde 73 "evet", yüzde 12 "bazen" cevabı alırken, yüzde 15 "hayır" cevabı aldık. Sohbet ettiğimizde kadınlar arasında şiddetin hukuksal yaptırımların yetersizliğinden, erkek ege-men toplum anlayışı ve eğitimsizlikten kaynaklı olduğunu düşünenler olduğunu gördük ancak işsizlik kaybı ve güvencesizliğin artmasıyla bağ kuran çok sayıda kadın vardı.

Bir önceki soruyla da bağlantılı olarak "Ekonomik kriz sürecinde

ailele ilişkinin zayıfladığını düşünüyor musunuz?" sorusuna "evet" ve "bazen" diyenlerin toplam oranı yarısını geçse de "hayır" oranı da yüzde 48'di. Buna rağmen ailelerinin maddi olanaklarının yetersizliğinden utana sıkıla para istediklerini, bazen paranın nereye harcandığını sorarken sıkıştırmalardan çekindiklerini aktarıyorlar. Hatta bu sebeplerden ötürü tartıştıklarını, ailelerinden para istemediklerini söyleyenler de mevcut. "Hayır" diyen arkadaşlarımızın kimisi de zaten kendisi çalıştığından ailesinden maddi destek almadığını, bundan dolayı bu konuda pek sorun yaşamadığını anlattı.

ŞİMDİ SIRADA...

Anketimiz bu şekilde sonuçlar ortaya koyarken birçok genç kadının birbiriyle konuşmasını, tartışmasını ve sorunlarını paylaşmasını sağladı. Farklı eğilimler çıksa da yaşamlarımızın sınırlandırılmasını kabul etmediğimizi, değiştirmemiz gereken şeylerin olduğunu, ortak taleplerimizin bulunduğunu söylemek hiç de fazla olmaz. Şiddet ve ekonomik kriz sarmalında genç kadınların yaşamları sıkışmaya devam ediyor, "Bu böyle gitmez" de dedirtiyor. Yaşadıklarımızı biliyoruz peki ya bunlara karşı nasıl duracağız? Yaşayabilmek, eşit bir şekilde yaşama katılabilmek, istediğimiz şekilde eğitim alabilmek için yapabileceğimiz şeyler var. Kaldığımız yurttan yaptığımız anket bir şeyler yapmamızın gerekliliğini, bir şeyleri değiştirmemiz gerektiğini ortaya koydu. Şimdi sırada bu gerekleri tartışmak ve birleşmek var.

Hazırlayan: Berivan BALKAY

İNGİLTERE: Yoksul kadınların yaşam süresi kısalıyor

İngiltere'nin en yoksul kesimlerinden kadınların yaşam süresi 2011'den bu yana gittikçe düşüyor.

Toplumsal ve ekonomik eşitsizliklerle, sağlık alanında son 10 yıldır sürdürülen kemer sıkma politikaları yaşam süresinin giderek kısalmasını en önemli nedenleri.

İngiltere'de son 100 yılda ilk kez "yaşam süresi" duraklamış vaziyette. Yani, 100 yıldır sürekli bir biçimde artış gösteren ortalama ömür, düşme eğilimine girdi. Ortalama ömürdeki en büyük düşüş ise ülkenin en yoksul bölgelerinde görülürken, en büyük artışlar ise Londra'nın en zengin bölgelerinde görülüyor.

Sağlık alanındaki eşitsizlikler konusunda ülkenin önde gelen uzmanlarından Prof. Dr. Sir Michael Marmot tarafından hazırlanan rapor İngiltere'deki zenginler ile yoksullar arasında, ve kuzey ile güney arasındaki uçurumun 10 yıla ulaştığını gösterdi.

Rapora göre,
- Yoksulluğun fazla olduğu yerlerde yaşam süresi daha kısa,

- En yoksul bölgelerdeki kadınlar arasında yaşam süresi özellikle 2010-2012 ve 2016-2018 yılları arasında düşüş gösterdi,

- Yoksul bölgelerde yaşayan insanlar zengin bölgelerde yaşayanlara göre hayatlarının büyük bir kısmını hasta olarak geçiriyorlar.

- Yoksul bölgelerde sağlık alanında sağlanan devlet fonlardaki kesintiler daha büyük. Bu bölgeler yaşam süresindeki gerilemenin en fazla görüldüğü yerler olarak görüldü.

Sağlık Eşitliği Enstitüsü raporuna göre durum sadece son 10 yılda seyreden iklim değişiklikleri, virütik hastalıklardaki artış, Ulusal Sağlık Sistemindeki değişiklikler ve sosyal hizmetlerdeki eksikliklerle açıklanamaz. Toplumsal eşitsizliklerin artışı ve ekonomik koşulların giderek kötüleşmesi de yaşam sürelerinin düşmesinde önemli etkenler.

* Kaynak <https://www.bbc.com/news/health-51619608>

MEKSİKA: HER ŞEYİ YAKIP YIKMAYA HAKKIMIZ VAR BİZİM!

MEXİCO City savcılığında bazı yetkililerin Escamilla'nın parçalanmış bedenini basına sızdırması sonrasında Meksikalı kadınlar eylemler gerçekleştirmiş, bu eylemlerin sonucunda fail tutuklanmıştı. Kadınlar, Ulusal Saray'ın önünde yaptıkları protestolarda yetkililerden hem Escamilla'nın fotoğraflarını sızdıran yetkililerin cezalandırılmasını hem de kadın cinayetlerini önlemek üzere harekete geçmelerini talep etti. Bu eylemlerin hemen ertesinde ise başka bir cinayet daha yaşandı. 7 yaşındaki Fatima Cecilia Aldrighett okul çıkışı trafiğe takılan annesini beklerken kaçırılmış, çocuğunun cesedi bir plastik torba içinde bulunmuş, Fatima'nın cinsel saldırıya uğradığını ve dövüldüğünü gösteren izlere rastlanmıştı.

Meksika'da 9 Şubat'ta eşi tarafından vahşice öldürülen 25 yaşındaki Ingrid Escamilla için yapılan protestolar devam ediyor.

Protestolar sırasında kadınlar Ingrid'in bedeninin fotoğraflarını yayımlayan medya kuruluşunun kapısının önündeki bir canlı yayın aracını ve Anayasa Mahkemesini ateşe verdi.

MÜCADELE ETMEYENLER YOLUMUZDAN ÇEKİLSİN!

Hükümetin kadın cinayetleri ve kadına karşı şiddet politikalarını eleştiren protestocuların arasında yer alan, 19 yaşında öldürülen María de Jesús Jaime Zamudio'nun annesinin sözleri Meksikalı kadınların öfkesinin sembolü haline geldi: "Ben kızı öldürülen anneyim. Her şeyi yakıp yıkmaya hakkım var benim. Kimseden de izin istemiyorum. Bizle beraber mücadele etmeyenler yolumuzdan çekilsin" dedi ve sözlerine şöyle devam etti: "Benim kızımı öldürmeden önce, daha birçok kadını öldürdüler. Peki biz ne yapıyorduk? Ağlayıp dikiş dikiyorduk. Artık bu sona erdi! Sessizliği çoktan bozduk! Ailem, kendim ve kızım için adalet talep ediyorum! Ve ismi söylenmeyen kadınlar için de adalet talep ediyorum! Çünkü her gün bir kadın daha öldürülüyor."

Meksika'da her gün ortalama 10.5 kadın öldürülüyor. Kadın Cinayetleri Ulusal Gözlemevi'ne göre 2019 yılında 3825 kadın cinayeti gerçekleşti. 2015'te sorgu süreci tamamlanan Gözlemevi Koordinatörü María de la Luz Estrada, "Kadınlar bu ülkede iktidarlar için asla bir öncelik konusu olmadı" diyor. Hükümetin kadın politikaları için ayrılan bütçeleri kestğini söyleyen Estrada, Meksika'da kadına yönelik şiddeti önlemek için hükümetin ekstra bir şey yapmasına gerek olmadığını, mevcut kamu politikalarını uygulamasının bile yeterli olacağını vurguluyor. Meksikalı kadınlar 8 ve 9 Mart günü, hükümetin cinayetler karşısındaki bu tutumunu protesto etmek için sokakta olacaklar.

Umut için yola çıkanlar...

E. Ava

Birkaç aydır Esenyurt'ta mülteci ve göçmen kadınlarla sık sık yan yana geliyoruz.

Çoğu Afgan ve Suriyeli kadınlarla birçok sorunu birlikte konuşuyor, birlikte çözüm yolları üretmeye çalışıyoruz.

'HAKKIMI İSTEDİM TEHDİT EDİLDİM'

Afganistan'dan 3 sene önce Türkiye'ye gelen Fereşte, bir tekstil atölyesinde çalışıyordu yakın zamana kadar. Üç çocuğu olan Fereşte, buraya yeni ve daha iyi bir hayat umuduyla geldiğini anlatıyor: "Çok farklı işlerde çalıştım ve en son çalıştığım tekstil atölyesinde bana Türk çalışanların aldığı ücretin yarısını veriyorlardı. Bu bir yana, bana edilen hakaretin haddi hesabı yoktu. Her gün eve dönerken ağlıyordum. Patron en sonunda 'ihtiyacımız yok' diyerek beni işten çıkardı ve son çalıştığım ayın parasını vermedi. Hakkımı istediğimde ise 'Seni polise şikâyet ederim' diyerek tehdit etti. Mecbur vazgeçtim."

'BURASI DA EVİMİZ OLMADI'

Fereşte, umutlarla gelmişti ancak burada da birçok zorlukla karşılaşmıştı. Afganistan'daki hayatı da hiç kolay geçmemişti: "13 yaşında hayatım bitti. Biz evlenirken babamız eşimizi seçiyor ve biz onu sadece nikâhta görüyoruz. O gün benim için hayatımın son günüymüş gibiydi ama bak buradayım."

"Okulu bırakmak zorunda kaldım. 14 yaşındayken çocuğum oldu. Afganistan'ın durumu çok kötü, her günümüz korkuyla geçiyordu. Biraz da olsa huzurlu bir hayat için Türkiye'ye çok zor yollarla geldik ama burası da bizim evimiz olmadı. Yoksulluk, zorlayıcı hayat koşulları ve evde gördüğüm şiddet hiç katlanılabilir bir durum değil ama ben yine de umudumu yitirmiyorum."

'BİRBİRİMİZDEN BAŞKA KİMSEMİZ YOK'

Esnyurt Bağlarçeşme Mahallesi'nin parkında Afgan kadınlarla sohbet ederken, Afganistan'da doktorluk yapan Atifeh ile tanışıyoruz. "5 senedir buradayım ve mesleğimi yapmayı bırak hemşirelik bile yapamıyorum. Buradaki Afgan kadınların en büyük sorunu sağlık. Hastaneyi gidemeyen

Rahile için çare buluruz diye geldiğimiz karakolda birçok çaresizlikle karşılaşmıştık, o an düşündüm mülteci kadınların yaşadığı çaresizlikle buradaki kadınların yaşadıkları ortak değil miydi?

birçok kadın tanıyorum. Burada Afgan kadınlara ve çocuklara hasta olduklarında ücretsiz bakıyorum çünkü birbirimizden başka kimsemiz yok."

'ARTIK MÜLTECİLERİ ALMIYORUZ!'

Afganlı Mansureh teyze de karşılaştığı ayrımcılığı anlatıyor: "Bizim kafamızı dağıttığımız tek yer mahalledeki yüzme havuzuydu. Geçen hafta gittiğimizde 'Artık mülteci almıyoruz' diyerek bizi içeri almadılar, çok kötü bir duyguydu".

'ÇARESİZLİKLER ORTAK...'

Rahele eşi ve 2 çocuğuyla 4 aydır Türkiye'de. Avrupa'ya gitme hayalleri varken kendilerini yasal yollarla Avrupa'ya götüreceklerini söyleyen insan kaçakçıları tarafından dolandırıldı. Dolandırıcılar Rahele ve ailesinin tüm parasını alarak onları Türkiye'de bırakıp kayboldu. 17 ve 21 yaşındaki çocukları günde 10 saat 1500 liraya bir tekstil atölyesinde çok kötü koşullarda çalışıyor. Rahele için bir umutla karakola gidip onu dolandırıcıların bulunmasını istiyoruz. Karakolda küçücük bir oda, tıklım tıklım dolu. Dışarıda da bekleyen çok fazla kadın var... Çoğu şiddet görmüş, kocası tarafından evinden atılmış, çocuğu gösterilmeyen kadınlar... Sokak ortasında kocasından şiddet gören ve karakola sığınan bir kadın da vardı, kocası da yanına gelmişti o karakola girince. Karakolda bile tedirgin-di kadın, kocasının başka odaya alınmasını talep etmesine rağmen bu talebi karşılanmamıştı. Kocasının sert bakışlarından kurtulmaya çalışıyordu, karakolda bile güvende değildi. Polislerin sorduğu sorular kadınları adeta geldiğine bin pişman ediyordu. Örne-

Fotoğraf: AA

ğin, kocasından şiddet gördüğünü anlatan bir kadına polis "Eee ne var bunda eşin değil mi" diye karşılık veriyordu. Yan sandalyede oturan kadının ağlama sesleri dikkatimi çekti o an. Kimse ağladığını görme-sin diye çabalıyordum. Onunla konuşmaya çalıştım. Hemen dertleşmeye başladık. Kocası eve başka bir kadın getirerek onu evden atmıştı. Onuru çok kırılmıştı ve artık evsizdi...

Rahile için belki bir çare buluruz diye geldiğimiz karakolda başka başka birçok çaresizlikle karşılaşmıştık, o an düşündüm mülteci kadınların yaşadığı çaresizlikle buradaki kadınların yaşadıkları ortak değil miydi?

'AILEMİ BU DURUMDAN KURTARMAK İSTİYORUM'

SURİYELİ Fatma ablanın evine misafir oldum sonrasında. Afrin'den 5 yıl önce 4 çocuğuyla gelmiş. Sadece eşi çalışıyor. 15 yaşındaki kızı Nil'le sohbet ediyoruz arada. Takdir belgesi getirmiş geçen dönem, "Okumayı seviyorum ama kendimi ve ailemi bu durumdan kurtarmak için daha çok motive oluyorum, okulda hep benimle dalga geçiyorlar 'Sende beyin var mı ki puan alıyorsun' diye, hepsi değil ama bazı hocalarım var herkesin içinde beni rencide ediyor..." Onunla daha sık görüşeceğimize söz verdim ve Suriye kahvemi içip dışarı çıktım... Bu olanları görmek ve duymak bile bu kadar zorken böyle yaşamamanın tarifini anlamam mümkün değildi...

DÜNYANIN EN KARA GÜNLERİ...

13 yıldır gazetecilik yapan ve Fransa'da yaşayan, 2 senedir de mülteciler ve insan kaçakçıları üzerine çalışmalar yapan Aiada Ghajar'la görüştüm tanık olduklarımdan sonra. O da Avrupa'daki mülteci kamplarında şahit olduğu sorunlardan bahsetti, anlattıkları çok çarpıcıydı:

"Kişi sayısı inanılmaz fazla. Mesela Yunanistan'daki Samos kampının kapasitesi 650 kişi olmasına rağmen 7000'e yakın mülteciyi barındırıyor. Yunanistan'daki dernekler, hukukçular ve dünyadaki birçok uluslararası örgüt oradaki yaşananların bir soykırım olduğunu söylüyor.

Moria kampı 3600 kişi kapasiteye sahip bir kamp ve Yunanistan'ın kendi istatistik verilerine göre orada 20 bin kişi barınıyor.

Kadınların durumu çok vahim. Cinsel taciz ve sözlü taciz inanılmaz fazla, ben bile kampta yürürken bunlara defalarca maruz kaldım.

İntiharlar çok fazla. Her gün bir intihar vakası yaşanıyor. Kadınlar tacizlere dayanamayıp intihar ediyorlar, çocuklar ise oradaki şiddet manzaralarına... Moria'dan çıkış yollarından biri doktorun onlara acil çıkış belgesi vermesi... Son gittiğimde çok ilginç ve yeni bir şeyle karşılaştım. Orada bazı kadınlar HIV virüsü olanlarla birlikte olarak kendilerine de o hastalığın geçmesini sağlayıp böylelikle kamptan çıkıp Türkiye'ye gönderilmek istiyorlar. Diğer yandan kadınlar uyuşturucu dağıtımı için kullanılıyor.

Şimdi Türkiye sınırını açtığını söylüyor. Oradakilerle konuşuyoruz 'Biber gazı yemekten yorulduk' diyorlar. Yüzlerce insan sınır kapısında Avrupa'ya gitme hayali peşinde ama aslında nereye gideceklerini de bilmiyorlar. Tarihe geçen bugünler bence dünyanın en kara günleri..."

BAŞIMIZIN 'TACI' DEĞİL BELASI!

Uzm. Dr. Sanem BİLGİLİ

Dünya genelinde şimdiye dek 92 binden fazla vaka tespit edilen Koronavirüs yüzünden 3 binden fazla insan hayatını kaybetti. Hastalığa yakalanan 48 bin kişi ise sağlığına kavuştu.

Peki nedir bu koronavirüs ailesinin bizimle alıp veremediği?

Koronavirusler (CoV), soğuk algınlığından Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS-CoV) ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS-CoV) gibi daha ciddi hastalıklara kadar çeşitli hastalıklara neden olan büyük bir virüs ailesidir.

Mikroskopik görüntüsü taç şeklinde olduğundan adına "corona" ismi verilmiştir. Koronavirüsler hayvanlardan bulaşarak insanlarda hastalık yapabilir. Detaylı araştırmalar sonucunda, SARS-CoV'un misk kedilerinden, MERS-CoV'un ise tek hörgüçlü develerden insanlara bulaştığı ortaya çıkmıştır. Henüz insanlara bulaşmamış olan ancak hayvanlarda saptanan birçok koronavirüs mevcuttur.

BİR GEÇMİŞİ VAR

SARS-CoV, 21. yüzyılın ilk uluslararası sağlık acil durumu olarak 2003 yılında, daha önceden bilinmeyen bir virüs halinde ortaya çıkmıştı. Yüzlerce insanın hayatını kaybetmesine neden olmuştu. Yaklaşık 10 yıl sonra koronavirüs ailesinden, daha önce insan ya da hayvanlarda varlığı gösterilmemiş olan MERSCoV (Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus) Eylül 2012'de ilk defa insanlarda Suudi Arabistan'da tanımlanmış; ancak daha sonra aslında ilk vakaların nisan 2012'de Ürdün Zarqa'daki bir hastanede görüldüğü ortaya çıkmıştı. SARS sebebiyle hayatını kaybeden kişi sayısı toplamda 774 olarak kayıtlara geçti, bu tarihten sonra bölgeyi ziyarette bulunan hacca gidenlerin hepsine koruyucu aşılar yapılması ve bölgeden dönüşte ateş ve hastalık kontrolü devam ediyor.

31 Aralık 2019'da Dünya Sağlık Örgütü Çin Ülke Ofisi, Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde vakalar ortaya çıktığını bildirdi; yeni yıl sürprizi hayatımıza hızla giren öldürücü bu virüsün hızla yayılması oldu.

EN ÇOK KİMLER ETKİLENEBİLİR?

BİR hastalığın kötülüğünden bahsederken o hastalığın öldürücülüğü bizim için en önemli kriterdir. Koronavirüs son sözü henüz söylememiş olsa da havaların ısınması virüsün yaşama becerisini azaltacak ve halk arasında 'soğuk algınlığı' durumunun azalması ile birlikte yayılması da yavaşlayacaktır.

Yazımızı yayına hazırlarken görünen, Türkiye'de de ilk vakaların hastanelere kabulünün olduğu yönündeydi. Şimdilik bulaşıcılık olasılığı seyahat ederken virüsün üst solunum yolları salgıları ile insandan insana bulaşması ile sürüyor. Ancak bir kez hastanelerimizde tespit edildikten sonra hastalık tüm ülkeye yayılacak endişesini de hepimiz taşıyoruz.

Hastalık basit bir üst solunum yolu enfeksiyonu gibi başlıyor ve aslında bağışıklık sistemi güçlü ve kronik hastalığı olmayan kişilerde tehlikesiz seyreliyor ve tam şifa ile hastalık iyileşiyor. Ancak 65 yaş üzeri yaşlılarda, diyabet, hipertansiyon, böbrek, kalp yetmezliği, astım, KOAH, kanser tedavisi görenlerde ya da yoğun sigara içicilerinde üst solunum yolu enfeksiyonu ilerliyor ve akciğerlerde zatürreye neden olabiliyor. Zatürre solunum sistemini ilgilendiren bir durum olduğundan nefes almada zorluk, yoğun öksürük gibi şikayetler görülebilir.

Tespit edilen bir diğer veri ise 15 yaş altı çocuklarda enfeksiyonun görülmemesi ve bu yaş grubunda can kaybının hiç olmaması.

KORONANIN AŞISI VAR MI?

Herhangi bir enfeksiyon ajanına karşı koruyucu aşı geliştirmek 3-4 ayda olacak bir şey değildir maalesef. Bu virüsün olası tüm mutasyonları tespit edilerek üzerinde çalışılacak ve yine aynı aileden olan diğer kardeşlere bulunan aşılar gibi CoVİD19 için de aşı dünya tıbbına girecektir elbet ama biraz zamana ihtiyacımız var.

KORONAVİRÜS NASIL BULAŞIYOR?

GÖRÜNEN o ki virüs, hasta bireylerden öksürme, hapşırma yoluyla ortaya saçılan damlacıklarla ve hastaların temas ettiği yüzeylerden (göz, ağız, burun mukozasına temasta) bulaşabiliyor.

Hasta olmadığı gözlenen kişiler de kendileri hasta olmayıp solunum yollarında bu virüsü taşıyabilir, ancak esas bulaşma hasta bireylerden oluyor.

Bulaşmasının önlenmesi için en önemli önlem hasta kişilerin kendilerini toplulardan izole etmesidir. Hasta olan kişiler ya da tanısı konmamış ancak ateş, öksürük belirtileri olan kişiler toplu taşıma araçları, okul, mağ, tiyatro, alışveriş merkezi ve hatta hastane gibi kalabalık yerlerden uzak durmalı, herhangi bir mecburiyette koruyuculuğu yüksek maske ile en az zamanı harcayarak toplularda dolaşmalı.

NASIL KORUNMALI?

Hapşırıp ve öksürürken ağız ve burnu mümkünse tek kullanımlık mendille, yok ise başka insanlara damlacıklarını saçmayacak şekilde kollarına kafalarını gömerek bu ihtiyacı gidermek basit ama hayat kurtarıcı bir eylemdir.

Ellerin oldukça sık bol su ve sabunla yıkanması bir diğer önleyici ve hayat kurtarıcı yoldur. Eller parmak araları, tırnaklar ve el sırtı da olmak üzere sabunla ve akan suyla uzun süre yıkanmalıdır.

"Acaba bende korona mı var?" diye hastanelerin acil servislerini boş yere meşgul etmeyin. Olmayan virüs size bu kaynaklardan bulaşır. Henüz geçtiğimiz 15 gün içinde yurt dışına seyahat etmemiş hiç kimsede korona tespit edilmedi. Yurt dışı ziyareti olan kişilerden 15 gün süreyle uzak durmak bulaşmayı önleyebilecek iyi bir önlemdir.

KORONADAN KORKALIM MI?

BULAŞMAYI engelleyebildiğiniz sürece hayır korkmayın! Ama önlemlerinizi de mutlaka alın.

Maskelerin koruyuculuğuna dair net bir bilgi yok ama zaten bilim böyledir; uzun vadede sonuçları görmeden yorum yapmak doğru değildir.

GÜLENAZ

Meltem TEKER

Merhaba kadınlar, Yeni bir 8 Mart'ı karşılarken, hepimize tebessüm ettirecek dilekler yazmak o kadar isterdim ki... Hiçbir vicdanın kabul edemeyeceği "vakitsiz ölümlerle" bezenmiş şu kara günlerin bir an önce bitip gitmesi en büyük dileğimiz.

Böyle zamanların acısını, şüphesiz en iyi kadınlar bilir. Bazen hiç bilmediği topraklara "vatan" demek için çıkılan yoldadır bu acı. Bazen tel ör-gülere takılıp taşlanan bedende, bazen de karaya vurup şişmiş minicik bir cesettedir bu acı. Hiç bilmediği topraklara "vatan savunmaya" diye gönderilen gencin, bir türlü gelmeyen sesinde, nefesindedir bazen. Belki de, bu toprakları kendine "vatan" yapmak için çırpınırken, fabrika kazanına düşen, inşaatta ölen, saya tezgahında aklıktan bayılan, madende göçük altında kalan, kış günü depremden, bir kaya dibinde can veren yoksulun zayıf bedeninde buz tutmuştur bu acı...

Bu kadar dillere pelesenk olmuş "vatan" kelimesinin hakkıyla karşılığını nerede aramalı insan? Bunca bedel ödeyen emekçi halkın içinde mi? Kürsülerden gelen seslerde mi? Yetim kalan yavrusunu avutamayan anada mı? Canının yarısı kesilip top-rağa koyulmuş kardeşinde mi? Vatan kimin? Vatan haini kim?

Bana sorsanız, "çocukluğum" derim. Hiçbir sinsi hesabın uğramadığı, dilin, dinin, ırkın ve mezhebin, diğeriyle savaştığı "toz pembe" zamanların yaşandığı topraklardır vatan. Yazık ki biz büyüdükçe, koca koca adamlar gelir girer vatanına. Tekrarı olmayan gül pembe sevdalı günleri, başlarlar tek tek yollmaya. Eeee onlardan sorulmuş vatan sevgisi, hakkı hukuku. Biz kimiz ki?

ÇOK TEMİZLİK YAPAR, ÇOK DA DERİN SEVERDİ

Bizim çocukluğumuz da, vatanla ilgili anlam karmaşasının dibine kadar yaşandığı bir mahallede geçti. Farklı kültürlerin emekçi halklarının düşe kalka geçinip gittiği, herkesin herkesi "yarasından" tanıdığı zamanlardı. Her evin sorunu hemen hemen aynıydı. Sular sık sık kesilir, kışın çamuru, bozuk yollar-dan ayaklarımıza, oradan da evlerin neredeyse içine kadar misafir edilirdi. Sayılı birkaç

Çok temizlik yapar; çok da derin severdi. Okul dönüşümü yakaladığı an, minicik kafes gibi kapı önüne çeke çeke götürür; zorla oturtur; başlardı konuşmaya. O küçük kafeste, erkek baskısından uzak, çukulata tadına sigara kokusunu harmanlar; vatanımızın tadını çıkarmaya çalışırdık.

memur ailenin üç beş lise kız çocuklarından biriydim ben de. Kız çocuğunun ilkokuldan sonra eğitime devam etmesi, henüz aşılmamış konulardan biriydi. Yan apartmanın bodrum katında yaşayan parlak iri gözleri, kırmızı yanakları, becerikli elleriyle kıpır kıpır yaşayan Gülenaz da bu kız çocuklarından biriydi. Ab-laları çoktan evlendirilmişti; yaşlı ane babası ve üç bekar ağabeyinden ibaretti ailesi.

Sabahın kör şafağında tüm mahalle yollardadır. On beş dakika ara ile kalan trenden başka toplu taşıma aracı yok. İlk durak bizim olduğu için oturarak yolculuk etme lüksümüz var. Gülenaz'ın hummalı sabah koşturması çoktan başlamış. Ağabeylerini yolcu edip, temizliğe girişmiş. Vakit kaybetmeden taverna müziğini açmalı ki sevdiği oğ-lana kalbinin sesini duyurabilirdi. "Se-ninle bir defter bir kitap gibi / Birlikte yazmıştık kaderimizi..." Müzik kulağımızda uğuldarken, vagon dolmaya başladıkça, ezgi de değişirdi. Bu kez Ahmet Kaya, işçi ellerinin çatlaklarından seslenmeye başladılar. "Günaydın anne-ciğim / Günaydın babacığım..."

Çok sigara içerdi Gülenaz. Çok temizlik yapar, çok da derin severdi. Okul dönüşümü yakaladığı an, minicik kafes gibi kapı önüne çeke çeke götürür, zorla oturtur, başlardı konuşmaya. Toplamda beş altı arkadaş, o küçük kafeste, erkek baskısından uzak, çukulata tadına sigara kokusunu harmanlar, vatanımızın tadını çıkarmaya çalışırdık. Ağabeylerinden

ötürü evine asla girmezdim. Ama Gülenaz bize gelmeye can atardı. Örtüle-re dantellere saldırır, serip serip kaldırırdı. Bir keresinde tüm halıları yıkayacakken, annem elinden zor almıştı.

VATAN ARTIK KAPKARA

Birgün Gülenaz'ı, aniden hastaneye kaldırdılar. Tüberküloz olmuş, bize de ziyaret yasağı konmuştu. Aylarca görmedik onu. Taburcu olduğunda tam on beş kilosunu hastanede bırakıp gelmişti Gülenaz. Feri gitmiş gözleriyle pencereye yapışmış, sevdiğini sormakta, incecik parmaklarıyla kuş gibi çırpınmaktaydı. Zavallı kız odasına kapatılmış, evin erkeklerince "durum tespiti" yapılmaktaydı. Malum ince hastalık. Kanser bir, verem iki. Mutlaka altında bir şeyler gizli. Bu kız durduk yere bu hale gelir mi?

Sene sonu yaklaşmış, sarı sıcak renge bürünmüştü vatan. Yine bir okul dönüşü, Gülenaz'ı merakla ararken, korkunç bir manzarayla karşılaştım. Yanık yüzü ve kollarıyla kaskatı duruyor, yanına gitmemi bekliyordu. Nutkum tutulmuştu. Tahmin ettiklerimi ondan dinlemeye koyuldum. Ağabeyleri Gülenaz'ın büyük aşkını öğrenmiş, onu asitle yakarak suçunun cezasını vermişti. Kafesimizi, sigara yerine yoğunlu pansuman kokusu sarmıştı bu kez. Okul formamı okşayıp cıvı cıvı şakıyan Gülenaz gitmiş, birden yaşlanmış, çileli bir kadın gelmişti onun yerine.

Yaz bitip de vatanımız güze boyandığında, gençlerimiz de askere alınmaya başlamıştı. Şimdinin halay konvoy modası henüz çıkmamıştı. Vakur adamlarla gidilir, sağ salim dönüş için sabırla beklenirdi. Gülenaz'ın sevdiği oğlan da gitmişti askere. Tek veda kelimesi fısıldanmadan, son kez de olsa, bir düğün alayında bile, bakışlarını kavuşturma-ramadan. Çok sonra duyduk ki babası oğlunu sessizce nişanlamış. Hem de kız sarışın bir Trakyalıymış...

Gülenaz'ın vatani artık kapkaraydı. En büyük düşmanı ise aynalardı. Artık ne kıpırtı kaldı bizde ne de ses. Ta ki askerden gelen acı haberle mahalle inleyene dek. "Vatan borcu" dediler olanların adına. İsmi verdiler sokağa sonra. Anlamış olduk iyice, vatana borcunu herkes payına düşüğüne ödermiş. Kimi peşin, canıyla; kimi kredi kartıyla... Sahi vatan neydi? Kimdi vatan haini?

Görsel: Flickr

Şiddete karşı sessizlik Şemse'nin hayatına mâl oldu

Çayan SARIKAŞ
Sultangazi/İSTANBUL

İkilerle dolu bir tarih olan 02.02.2020'de iki kadının şiddet hikâyesine şahit olduk. Unutulmaz bir tarih olsun diye insanlar özel günlerini bugüne denk getirmek ister ya, Şemse için tam tersi olmuştu. Gece geç saatlerde Sultangazi Kadın Dayanışmanın WhatsApp grubuna bir mesaj düştü, "16 yaşında lise öğrencisi genç kız bugün öğlen 2 sıralarında babasına ait silahla intihar etti, sağlık durumu ciddiyetini koruyor". Sultangazi Kadın Dayanışmasından Tezgül ablamız sabah erken saatlerde önce Şemsi'nin evine oradan da hastaneye gitmiş, hepimiz için daha acı bilgileri edinmişti. Şemse liseli arkadaşları ve öğretmenleri arasında sevilen başarılı bir gençti, intihar ettiği düşünülüyordu. Anne Meryem de kızının intihar etmediğini düşünüyordu ve bu yüzden olay esnasında evde olan, silahın sahibi eşinden şikâyetçi olmuştu.

Yıllardır çocukları ve kendisi alkolik eşin şiddetine maruz kalmıştı, eve getirdiği silahla çoğu kez onları ölümle tehdit etmişti baba. Şemse hastanede hayat mücadelesi verirken Meryem akrabalarının evine sığınmıştı, kocası ise 24 saat gözaltı süresi dolunca delil yetersizliğinden serbest bırakılmış, ruhsatsız silahı

Meryem ve Şemse içimizden biriydi, kız kardeşimiz, komşumuz, arkadaşımız, akrabamızdı; bunca kalabalıkta yalnızdılar. Yaşadığı şiddeti gören herkes sessiz kalmıştı. Sessizliği Şemsi hayatı ile ödedi.

Fotoğraf: Evrensel

için de 500 lira ödeyip elini kolunu sallayarak aramıza karışmıştı.

KIZININ ÖLDÜĞÜ GÜN YOL PARASI İÇİN MERDİVEN SİLDİ MERYEM!

3 çocuğu olan Meryem, büyük kızını şiddetten koruyabilmek için, 17 yaşındayken kızını sevdiği biriyle evlendir-

mişti. Kendince kızının hayatını evlendirerek kurtarmıştı. Kendisinin ve küçük kızı Şemse'nin de hayatını korumak için çoğu kez eşinin şiddetine maruz kalmış, ses çıkaramamış, bu boyun eğişinin bir gün kızının hayatı ile son bulacağını bilememişti. Meryem çocuklarının ve evin ihtiyaçlarını karşılamak için mahallede merdiven temizliğine gidiyordu, kocası

çalıştığı halde eve hiçbir katkı sunmuyordu. Şemse de zaman zaman annesine yardım ederek asgari ihtiyaçlarını karşılayabiliyorlardı. Yoksuldu Meryem, kızı hastanede hayat mücadelesi verirken hastaneye gitmek için yol parası bile yoktu. Elindeki bir miktar parayla ancak birkaç gün dayanabildi; gururluydu, kimseden para istememek için kızının öldüğü gün komşularının merdivenlerini temizleyip aldığı parayla hastaneye gitmişti.

Meryem ve Şemse içimizden biriydi, kız kardeşimiz, komşumuz, arkadaşımız, akrabamızdı; bunca kalabalıkta yalnızdılar. Yaşadığı şiddeti gören herkes sessiz kalmıştı. Sessizliği Şemse hayatı ile ödedi. Şemsi intihar mı etti, babası tarafından katledildi mi bilmiyoruz, bildiğimiz tek şey var o da erkek şiddetiyle katledilen kadın hanesine bir kişi daha eklendiği. Şemse sonsuzluğa uğurlandı, Meryem boşanma davası açıp kardeşinin evine sığındı.

Şimdi bize düşense 'böyle gitmez, gitmemeli' demek, şiddete sessiz kalmamak, bir kişi daha eksilmemek için mücadele etmek. Esenyalı Mahallesi'nde geçtiğimiz günlerde erkek şiddetine maruz kalan kadının komşusuna sığınıp oradan da başka kadınların şiddet uygulayan erkeğe tepki göstermesiyle kurtulan kız kardeşimiz gibi yan yana, el ele verirken şiddeti durdurabiliriz. Çünkü biliyoruz: Gücümüz birliğimizdir!

Kaderim böyleymiş demek mi,

o kaderi değiştirmek mi!

Sudenur Fahriye GÜL
Sultangazi - İSTANBUL

Merhaba sevgili Ekmek ve Gül okurları. Ben 15 yaşında lise öğrencisiyim. Size biraz kendimden biraz da annemden hatta daha çok babamın anneme yaşattıklarından bahsetmek istiyorum.

Babam evlendiklerinden beri anneme ne kadar söz verse de asla alkolden vazgeçmedi. Annemse çoğu şeyin farkında bile olmayan çocukları için katlanmıştı evliliğe. Annemin her canına tak edişte anneannemin yanına taşınır-dık ama annem çalışmadığı, kardeşim küçük olduğu için eve geri dönmek zorunda kalırdık.

Yıllar sürekliliği babamın eve geç gelip annemi, beni, kardeşimi uykusundan

uyandırıp sarhoş sarhoş bir şeyler sayıklamasıyla, annemin üzerine yürümesiyle, hatta bazen küçücük kardeşime el kaldırmasıyla geçti. Ertesi gün uyanıp ayıldığında kendisi önceki gece bize yaptıklarını unutuyordu. Benim ve kardeşimin kendisinden uzaklaşmamızı annemin bizi ona karşı nefretle doldurmasına bağladı hep.

ANNEMİN ÇIPLAK AYAKLARI...

Ve artık iplerin koptuğu bir zamana gelmiştik. Babam kısa süreli olmasını beklerken, tamamen kuzeninin kahvesinde çalışmaya başlamış, kendi işine gitmez olmuştu. Artık eve sabah gelen babamın başka kadınlarla mesajlaşmalarını yakalamıştı bir de annem. Evi geçindirecek para giderek azalmıştı. Annem evi geçindirmek için babamdan gizli ev temizliğine başlamıştı. Bir sabah 5'te babamın sesiyle uyanırken,

sırf kavga çıkmasın diye 6 yaşındaki kardeşim bile uyuyor numarası yapmıştı. Babam tuvalete girdiği sırada koşarak binadan çıkmıştık. Sanırım hayatım boyunca o sabahı, sırf babamın bizi binanın içinde yakalayıp binayı ayağa kaldırmaması için annemin kardeşimi kucağına aldığı gibi çıplak ayaklarla binadan kaçmasını unutmayacağım.

Babamın hakaretlerine, küfürlerine dayanamayan annem uzaklaştırma kararı çıkartmıştı. Birkaç gün sonra babamın kardeşleri sözde konuşmak için bizi çağırdıklarında amaçlarının annemi suçlamak olduğunu anladık. Yanlarından ayrılırken babamın bizim için artık olmadığını söyledik, eve gidip annemle sarılıp ağladık.

Bir süre sonra kendimize babamsız bir ev kurduk. Artık annem geceleri uykusunda sığramıyor, kardeşime kırtasiye malzemesi almak için babamın

eline bakmak zorunda kalmıyordu. Annemin çalışmaktan yorulduğu zamanlar da oluyor ama mutluyuz artık.

'KADERİM BÖYLEYMİŞ' DEMEYİN

Ben, annem daha fazlasına maruz kalmadığı ve yanımızda olup bizi destekleyen insanlar olduğu için şanslıyım. Maalesef ben ve annem kadar şanslı olmayanlar var. Sırf sadece kadın olduğu için haksızlığa, savunmasızlığa maruz kalan kadınlar... Eğer benim gibiler varsa gerçekten 'Kaderim böyleymiş' demeyin. Kaderimizi değiştirmek bizim elimizde. Ben kadınların güçlü olduğunu; çocukları için her şeyi yapabileceğini annemden öğrendim. Annemle gurur duydum. Şiddetten kurtulmak için küçücük bir umut varsa o umuda sarılın. Çünkü el ele verince kadın gerçekten başarıyor. Bütün kadınların 8 Mart'ını kutlarım.

12 HAFTALIK EĞİTİM PROGRAMININ ARDINDAN:

Birlikte öğrendik, birlikte değiştik

Yasemin AKPINAR

Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği

Esenyalı Kadın Dayanışma Derneğinde “Benim Belediyem, Benim Mahallem, Ben de Varım” projesi kapsamında 12 hafta süren bir kadın hakları eğitimi gerçekleştirildi. Bu eğitim hepimiz için farklılıklarımız ve renklerimizle birlikte öğrendiğimiz, hayatlarımıza dokunduğumuz, aslında birbirinden farklı olmayan sorunlarımız için birlikte çözüm ürettiğimiz bir süreç oldu.

Hayali ülkeler kurduğumuz, drama ve oyunlarla eğlendiğimiz, taleplerimizi sloganlaştırdığımız, renkli afişler tasarladığımız bu eğitimi bir de katılımcı olan kadınlardan dinleyin istedik.

EVET ÇOK DEĞİŞTİM

Hanima Kızıltaş: Dernekten Adile bir gün beni arayarak 12 hafta sürecek kadın hakları eğitimi olduğunu, cinsiyet ayrımı, eşitsizlik ve kendi bedenimizi tanıma üzerine bir eğitim vereceklerini söyledi ve “katılmak ister misin” diye sordu. Ee arayan dernek başkanı Adile olunca –yeri de çok bizde– valla sırf kırmamak için tamam dedim.

İlk gün bazılarımız birbirimizi tanımıyorduk, bir tanışma oyunu ile başladık. Eğitmenimiz Adile’ydi. Bir müzik açtı, “kalkın oynayacağız” dedi. Şaşkın bir şekilde mecbur kalktık ama kendi kendime “ağam bizle eğlenir halinde” dedim. “Müzik durduğunda önünüze ilk gelen kişiye sarılacaksınız” dedi. Böylece birbirimizle tanışıp kaynaştık. İlk tanışmada birbirimize memleket, isim, renk, din, dil sormadan sarıldık. Yalan değil işin dans ve eğlence kısmı da güzeldi. Eğitim boyunca bizi tarihi bir yolculuğa da çıkardı; kadın erkek eşitliğinin olduğu milattan öncesine de götürdü, ormanlarda yağmurlarda yürüdüğümüzü hayal ettiğimiz drama etkinliğiyle eşitliğin bozulduğu yerleri de anlattı.

Bir de ülke kurdurttu bize, ülkemizin adını “Kelebekler Ülkesi” koyduk. “Kelebekler kadar mutlu olalım ama üç günlük kısa ömrümüz olmasın” dedik. “Ülkenizde ne istiyorsanız onu yapın” dedi. Biz üç kadın öncelikle eşit, kardeşçe, din, dil ayrımı olmadan yaşadığımız, az beton çok yeşillik olan bir ülke hayal ettik.

Ülkemizde –bunu defalarca tekrarlamak istiyorum– ama kadın cinayetleri istemiyoruz, çocuk istismarı istemiyoruz, dedik. Bu eğitimde kendi sloganlarımızı yazdık, Adile “içinizden ne geliyorsa yazın” dediğinde yazdık ama kimse birbirinin ne yazdığına bakmıyor-

du. Ama pankartları birbirimize gösterdiğimizde hepimizin aynı konulardan rahatsız olduğumuzu gördük. Yoksulluk, şiddet, ayrımcılık, cinayetler, istismar... Evet hepimiz rahatsız ve bunlar karşısında neler yapabileceğimizi de konuştuk.

Eğitimi sonunda artık yanımda tanıdığım ya da tanımadığım birinden bahsettiklerinde tepkim şu oluyor: “İnsanların giyinişinden, oturuşundan, gidişinden gelişinden bize ne” diyorum, “ayrıştırmadan konuşalım lütfen.”

“Yok yok bu dernek seni çok değiştirdi” diyorlar. Evet doğru değiştirdi çünkü sırf dernekteki arkadaşlar darılmasın diye katıldığım bu eğitimden çok şey öğrendim.

ÖZGÜR VE ÖZGÜVENLİ HİSSETTİM

Zeliha Kökel: 12 haftalık eğitim programında yeni insanlarla tanıştım. Kendimi özgüvenli ve özgür hissettim, istediğim gibi hareket ettim, yapmacık davranmam gerekmedi. Kendimi ve karşımdaki insanları rahatlıkla eleştirdim. Kişisel sorunlarımı unutuyordum kafam rahatlıyordu. “Bitse de gitsem” diye hiç geçirmedim aklımdan, tersine ne ara geçti bu kadar saat dedim.

Hiç bilmediğim haklarımı öğrendim, bilgilerim arttı ve daha çok öğrenme isteğim gelişti.

HAKLARIMIZI ÖĞRENDİK

Hüsnüye Gürbüz Özer: Eğitimin içeriği kadın bedeni ve hakları üzerinedi. Eğitici ve bilgi bakımında çok zengindi. Beni etkileyen konu başlıkları ise bedenimiz üzerindeki haklarımız oldu. Örneğin, istediğim zaman ve istediğim sayıda çocuk yapabilirim bu benim kararım... Şiddetin sadece fiziksel olmadığını öğrendim. Yani cinsel, psikolojik, ekonomik açıdan gördüğümüz tehdit ve baskı da şiddetin diğer çeşitlerini oluşturuyor. Eğitimde kişisel deneyimlerimizi aktardık çekinmeden çünkü ilk başta bir kontrat yapmıştık birbirimizin mahremiyetine saygı göstermek için. 12 haftada yeni bağlar kurduk ve nice güzel etkinliklerde buluşma sözünü vererek ayrıldık.

Yaşamak istiyoruz, hepsi bu

Sakine DOĞAN
Malatya

Bu cezalarla (cezasızlıkla) kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri biter mi? Ben bitmeyeceğini düşünüyorum. Bu yazıyı kaç defa yazdım, yırttım. Yazarken yeniden yaşamak o günleri, her kadına şiddet, kadın cinayeti haberinde kendinden bir şeyler bulmak çok zor benim için.

Sıra bana mı geliyor, diye düşünmeden edemiyorum. İki çocuk annesi, boşanmış, kimliğinde bekâr yazan ama ‘dul’ tabiri kullanılan bir kadımdım. Benim hikâyem de her şiddet gören kadının hikâyesi gibi. Fiziksel, sözel, psikolojik ekonomik... şiddetin pek çok çeşidini yaşadım. Zor bir boşanma süreci yaşadım. Tehditler aldım, hakaretler işittim. Pes etmedim. Benim arkamda her açıdan duran ailem vardı ve benim çalışıyor olmam en büyük avantajımdı.

2011 Ekim ayında başlayan boşanma sürecim 2014 Eylül ayında sonuçlanabildi. Bu zamana kadar pek çok defa tehdit edildim. Bunlar çocuklarımı benden ayırmak gibi şeylerdi. 2014 Eylül ayında önce barışmak için mesaj gönderdi, sonra hakaret etmeye başladı. Ben hiçbir zaman mesaja cevap yazmadım. Son mesaj ölüm tehdidiydi. O mesajdan aklımda kalan şu oldu: “Sen istediğin kadar koruma kararı al, hiçbir işe yaramaz. Ayşe Paşalı kaç defa koruma aldı, kaç polis koruyordu? Kocasını ne yaptı? Öldürdü. Senin de sonun onun gibi olacak. Gelir seni öldürürüm. Beni tahrik etti, namusumu kirletti deyip iyi hal indirimi alırım. 5-6 yıl yatar çıkarırım.”

Karakola şikâyete gittim, o kabul etmemek için epey direnç gösterdi ama ben vazgeçmedim.

Tam 8 ay sonra, 2015 Mayıs ayında şikâyetimin davası görüldü, tam 8 ay sonra. 6 ay hapis cezası verildi. Daha önce suç işlemediği için cezası ertelendi.

Yakın zamanda kadına yönelik şiddetten bir ceza daha alındı ve bu sefer ertelenmedi cezası. Bu sefer şiddeti annesine uygulamıştı.

Eğer beni tehdit ettiğinde cezası ertelenmeseydi bu suçu işler miydi? Verilen cezalar hiçbir şekilde caydırıcı değil. Adalet

arayan benim gibi pek çok kadın var. Yolumuz uzun, engeller çok. Ama bir olursak engelleri kolaylıkla aşım yolumuza devam edebiliriz. Yaşamak istiyoruz, hepsi bu!

Yolda adımız anılsın istiyoruz

Gülçin AKÇA

**Antalya Abdal Musa Kültür
ve Tanıtma Derneği Başkanı**

Merhaba, Antalya'da hak mücadelesi veren Alevi kadınların sesini duyurmak istiyorum size.

Alevi yolu; arı, duru, aydınlık, çağdaş ve eşitlikçidir. Bununla birlikte Alevi öğretilerinde tarih boyunca kadınların göz ardı edilemeyecek bir konumu vardır. Fatma Ana, Zeynep Ana gibi yolumuzda dik durmuş, ödün vermemiş kadınlar rehberimiz olmuştur. Hacı Bektaş Veli Sulucakarahöyük'e geldiğinde ilk Kadıncık Ana'ya görünmüştür. Yolu Hünkâr'dan sonra Kadıncık ana sürdürmüştür. Elmalı/Antalya'da bulunan dergâhın kurucusu Abdal Musa'nın yetiştirilmesine de katkı vermiştir Kadıncık Ana.

Ayrıca önderliğini yaptığı

Bacıyan-ı Rum örgütü, Anadolu'daki kadın örgütlenmesinin temelini oluşturmuştur. Hacı Bektaş dergâhında yetişen kadın âşıklar, deyişleri ile Alevi-Bektaşî edebiyatında iz bırakmışlardır.

Ne yazık ki günümüzde, Alevi kadınları sosyal alanlardan geri plana çekilmek isteniyor. Kadınlar cemevlerinde ve derneklerde sadece hizmet aşamasında yer alıyorlar. Yönetimlerde kadının varlığı yok, adı anılanlar ise sadece göstermelik bir konumda.

Biz tüm bu olumsuz koşullara rağmen; kadın platformlarında, emek ve demokrasi güçlerinde yer alarak varlığımızı hissettirmeye ve sesimizi duyurmaya çalışıyoruz. Kadının dayanışmasına inanıyoruz.

Her ay yaptığımız kadın toplantılarında kadınlara karşı bu direnci kırmak için mücadele veriyoruz. Yine 14 Mart 2020 günü saat 14.00'da yapılacak olan; Ekmek ve Gül Editörü, Gazeteci Elif Ekin Saltık'la yapacağımız atölye çalışmasına "Benim de söyleyecek sözüm var!" diyen tüm kadınları bekliyoruz.

Antalya Abdal Musa Kültür ve Tanıtma Derneği olarak çalışmalarımıza katkı sunan tüm yoldaşlarımıza teşekkür ederiz.

Emekçinin sırtına yüklenen eğitim sistemini kabul etmiyorum

**Mevhibe AKDENİZ
Sultangazi**

Okulun veli bilgilendirme çağrısı üzerine 8 Şubat tarihinde çağrıya cevap vermek üzere işyerimden izin aldım çünkü cumartesi bahsedilen saatte ben hâlâ işte oluyorum. Bir çalışan olarak hele de şu kriz döneminde izin almak kadar huzursuz bir durum yok. Sonuç olarak izni aldım ve bir saat içinde okula vardım. Ben ve diğer veliler okulun girişinde turnike yapıldığını gördük. Toplantı için çocuklarımızın şubelerine dağıldık. Sınıf öğretmenimiz önce öğrencilerimiz hakkında bilgilendirme yaptı, çok zamanımızı almak istemediğini söyleyip çağrılma sebebimiz olan konuyu uzatmadan açtı: "Turnikeleri gördünüz, öğrencilerinizin güvenliğini sağlamak üzere yapıldı, dışarıdan yabancılar girmesin diye." Okulumuzun yanı başındaki tica-

ret lisesinde okuyan bir öğrencinin okul dışından biri tarafından öldürüldüğünü hatırladığımızda iyi bir şey olarak gelmişti bu fikir bize. Ama bir de turnike için her öğrenciden 50 lira para istiyorlardı. 1600 öğrencinin her biri bu parayı verdiğinde toplam para 80 bin lira ediyordu. Turnikeler 35 bin liraya yapılmıştı. Kalan 45 binin ne yapılacağını sorduğumuzda "Kütüphane yapmak istiyoruz" demişlerdi. Ancak Nuri Pakdil Anadolu Lisesi açıldığında kütüphaneden önce mescit yapmışlardı. Neden daha önce bunu yapmadıklarını sorarak tepki gösterdim ve bu parayı vermeyeceğimi söyledim.

Bir velinin "Parayı verelim kütüphaneyi kuralım, bu da bizim hayrımız olsun" sözüne ise tepki gösterdim. "Niye fedakârlığı hep biz emekçiler yapıyoruz" diye çıktım. "Ödenen

vergiler, maaşlardaki kesintiler yetmezmiş gibi, açlık sınırındaki asgari maaşla ayakta kalmaya çabalarırken, zengin ve yoksul arasında bu kadar uçurum varken, devlet emekçiden aldığı emekçiye değil sermayeye aktarılan neden kabul edelim" dedim.

Bir okulun önceliği laboratuvar, kütüphane, spor salonu gibi alanlar olmalıdır. Bizden kesilen vergiler eğitime, sağlığa, kadınlara ayrılmazken, bir de okulun tüm ihtiyaçlarının velilerin omuzlarına yüklenmesini kabul etmiyorum. Enflasyon, faturalar, geçim derdi

vb. derken neredeyse zaruri ihtiyaçlarımıza cevap veremez hale geldik ama hâlâ emekçilerin sırtına yüklenmek istenen bir eğitim sistemi var. Çocuklarımızın bilimsel, parasız eğitim almaları da öğrencilerin güvenliği de devletin mesuliyeti olmalıdır. Ben bu sömürüyü kabul etmiyorum.

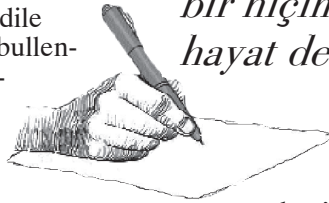

ASLA PES ETMEYELİM...

Sizinle bir şeyler paylaşmak için bu yazıyı yazmaya karar verdim. Belki benim yazdıklarımı binlerce insan yaşamıştır ama bunları dile getirerek acılarımızı kabullenmek daha kolay olur diye yazmak istedim. 13 yıl önce şiddet gördüğüm eşimden boşandım. İki çocuğum vardı, biri 7, diğeri 9 yaşında. Şiddet ve baskıdan dolayı o dönem psikolojim çok yıpranmıştı ve bu süreçte bana imzalattıkları belgelerle çocukların velayeti babaya geçmişti. Çocuklarımı sadece bir yıl görebildim, sonra göstermedi babaları...

20 Temmuz 2016'da büyük oğlumun öldüğünü öğrendim. O gün hayatım "bitti" demiştim. "Ben bir hiçim, artık yaşayamam" demiştim. Ama hayat devam ediyor ki ben bu yazıyı yazıyorum. Bu 3 yıl içerisinde çok şey yaşadım. İlk bir yıl her ayın 20'sinde mezara gittim, kendimde değildim. Oğlumun ölümünü kabullenemedim. Benim yaşadıklarımı herkes yaşıyormuş; böyle sevdiklerini kaybedince meğer. Sonra zaman ilerledi,

20 Temmuz 2016'da büyük oğlumun öldüğünü öğrendim. O gün hayatım "bitti" demiştim. "Ben bir hiçim, artık yaşayamam", demiştim. Ama hayat devam ediyor ki ben bu yazıyı yazıyorum.

kendimi suçladım... Belki "boşanmasaydık olmazdı, ölmezdi oğlum" diye. Daha sonra öfke nöbetleri başladı, "neden benim başıma geldi" diye... Babaya öfke daha çoktu tabii ki, yıllardır oğlum bana göstermedi, çocuklarına bakmadı... Kendimi boşlukta hissettim... Çocuklara kötü davranan kimse varsa onlarla kavga etmeye başladım. Öfke onlardan almaya çalıştım. Belirli bir dönem sonra kendini iyice kaybediyor insan; aileden, arkadaşlarından, sevdiklerinden, kısacası herkesten kaçmak, evden dışarı çıkmamak... Büyük bir depresyon yaşadım. Tanıdık tanımadık herkese "benim oğlum öldü" demek çok zor. Acılar azalıyor ama çok zor geçiyor. Destek, dayanışma lazım bunları atlatmak için. Ben de yardım aldım. Çünkü bu

olaylarla başka türlü baş edemezdim. Tıbbi yardım aldım. Psikolog ve psikiyatri tedavilerimi sürdürdüm, bu zamanda ailem ve arkadaşlarım her zaman yanımda oldular. Şu an durumumu merak etmişsinizdir, sadece acıyla yaşamayı kabullendim. Benim bu 3 yılda çıkardığım ve size söylemek istediğim şey; kendinizi sevin, hayata sıkı sıkı bağlanın, asla pes etmeyin, her ne konuda olursa olsun kendinize güvenin, ölümü de kabullenmek gerekir... Bir de her zaman bir umut daima vardır. Umudunuzu kaybetmeyin, bazı şeyleri kabullenmek lazım. Ya kabullenir hayata kaldığımız yerden devam edersiniz ya da yalnız kalıp yok olup gidersiniz. Son bir tavsiye "yazın" inanın çok iyi geldiğini göreceksiniz...

**Seher ÇALIŞKAN
İzmir**

‘DENİZLERİN ABLASI’NDAN ÖTE...

Sosyalizm mücadelesinde bir kadının Şekibe Çelenk!

Sultan ÖZER

Sekibe Çelenk hep “Denizlerin Şekibe Ablası” ya da “Denizlerin Avukatı Halit Çelenk’in eşi” diye bilinir. Ama sadece bunlar değil; devrim ve sosyalizm mücadelesini yaşam biçimi haline getirmiş, ömrü mücadele ile geçmiş bir kadın, hukukçu, anne, eş... Hepsini birden Şekibe Çelenk.

Şekibe Çelenk, evlilik öncesi adıyla Şekibe Sayar, Selanikli göçmen bir ailenin iki kızından büyüğüdür. Baba Macaristan’da makine mühendisliği okuyan, Macarca, Fransızca, Almanca, Arapça bilen ve Marksizm’in çok ileri ve doğru bir düşünce akımı olduğunu düşünen biridir. Darwin teorisini yaşam biçimi haline getirmiş babanın kızı olarak bir adım daha ileri gider Şekibe Sayar.

Yolu, Hukuk Fakültesi’nde Halit Çelenk’le kesir; düşünce birlikteliği yaşam birlikteliğine evrilir ve artık ‘Çelenk’ler olarak mücadeleyi ön planda tutar, sosyalizm ve Marksizm inancını yaşam biçimi haline getirirler.

Her ne kadar Şekibe Çelenk avukatlığı bıraksada mücadeleyi bırakmaz.

BEHİCE BORAN’DAN BİLE ÖNCE...

Örneğin 1963 belediye seçimleri dönemi. TİP’te radyo konuşması yapan ilk kadın olduğunu bilen var mı? Behice Boran’dan bile önce ilk kez radyoda partisinin seçim propagandasını yapandır Şekibe Çelenk.

Radyodan; “İşçi, köylü, ırgat, zanaatkar, esnaf, dar gelirli memur yurttaş!”a seslenen Şekibe Çelenk, Altındağ gecekondularında ev ev, sokak sokak dolaşır, propaganda yapar, oylarını kimden, nereden yana kullanmaları gerektiğini anlatır.

TİP’te Ankara Merkez İlçe Başkanlığı, Partinin YSK’da temsilciliği, parti yüksek onur kurulu üyeliklerinde bulunur. TİP adına yasa teklifleri hazırlayan ekipte yer alır.

Fotoğraflar: Evrensel

MİNYON GÖVDESİNİN TÜM GÜCÜYLE!

Öğrenciliği döneminde Nâzım Hikmet’i Bursa hapisanesinde Halit Çelenk ile birlikte ziyaret eden Şekibe Çelenk, sonrasında Ankara’da başta Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan olmak üzere gençleri ne hapiste ne de dışarıda ne de mahkeme salonlarında yalnız bırakır. Komer davasının görüldüğü Ankara Adliyesi salonlarında gençlerle birliktedir. Deniz, Yusuf ve Hüseyin’in Sıkıyönetim 1 Nolu askerî mahkemesi duruşmalarında ve TBMM’de üç babayla birlikte yine Şekibe Çelenk vardır.

Yusuf Aslan Şarkışla’da yaralanmıştır, Ankara’ya Numune Hastanesi’ne getirilir. Odanın kapı-

sında bir er nöbet tutar, doktorlar dışında kimse içeri alınmaz. Ama Şekibe Çelenk ne yapar eder girer Yusuf Aslan’ın yanına ve yaralı evladı, yoldaşı ile yarım saat sohbet eder.

Ev işleri, çocukların yükü de verdiği mücadeleyi engelleyemez. Lastik İş’te başarılı bir sendika hakemliği görevi yapar, kızı Serpil Güvenç’in ifadesiyle “Partide de Parti dışında da sosyalizmin emekçiliğini sadece beyniyle, kafasının emeğiyle değil, minyon gövdesinin tüm gücüyle yapmış olan ender insanlardan birisidir Şekibe Çelenk.”

İnsan Hakları Derneği’nde “Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi uluslararası sözleşmesi” kapsamında “Anayasa ve yasalarımız” konulu araştırma yapan ekiptedir.

SÜLEYMAN DEMİREL’E HİÇ DİNMEYEN ÖFKE...

SON nefesini verene kadar sosyalizm inancını diri tutan Şekibe Çelenk’i en çok öfkeleniren, adı geçtiğinde gözlerini yerinden oynatan ise Süleyman Demirel’dir.

Şekibe Çelenk, Denizlerin idam kararının görüldüğü Meclis’te babaları yalnız bırakmaz. Cemil Gezmiş, Hıdır İnan ve Beşir Aslan’ın yanında, görüşmeyi izler. Yapılan oylamada üç genç için idam kararı çıkmıştır.

Şekibe Çelenk’i en çok öfkeleniren Süleyman Demirel’in oylama sonrası, ağzından köpükler saça saça “üçü üç, üçü

üç” diye bağırıp üç parmağını havaya kaldırarak yaptığı sevinç gösterisidir.

Oylesine öfkelenir ki 40 yıl geçer yine unutmaz o sahneyi. Deniz Gezmiş’in idam sehpasına giderken Halit Çelenk’e “Şekibe Ablaya selam söyle” demesi boşuna değildir.

Şekibe Çelenk’i Şekibe Çelenk yapan bu dinmeyen öfkesidir... Ve elbette son nefesine kadar sosyalizme olan inancı...

Güle güle yüreği büyük kadın... Tarihimizin en onurlu say-falarında adın hep anılacak!